

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З
МАЛОЦІННИМИ ШВИДКОЗНОШУВАНИМИ
ПРЕДМЕТАМИ»**

Студентки 2 курсу, 3м групи,
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»,
спеціалізації «Облік,
оподаткування та оцінювання в
бізнесі»

Старицької
Аліни Вікторівни

Науковий керівник
кандидат економічних наук,
доцент

Сопко Ольга
Василівна

Гарант освітньої програми
доктор економічних наук,
професор

Бенько Микола
Миколайович

Київ 2019

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет обліку, аудиту та інформаційних систем

Кафедра обліку та оподаткування

Ступінь вищої освіти «магістр»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»,

Спеціалізація «Облік, оподаткування та оцінювання в бізнесі»

Затверджую

Зав. кафедри _____ Фоміна О.В.

« ____ » _____ 201_ р.

Завдання на випускню кваліфікаційну роботу студентіві Старицької Аліни Вікторівни

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи

«Облік та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами»

Затверджена наказом ректора від "18" січня 2019 р. № 139

2. Строк здачі студентом закінченої роботи 15.11.2019

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи:

Мета роботи обґрунтування теоретичних положень, а також розробка рекомендацій з удосконалення методики обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами для ДП «Укргеоінформ».

Об'єкт дослідження є процес організації і методики обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами ДП «Укргеоінформ».

Предмет дослідження сукупність методичних, організаційних та практичних аспектів обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами підприємства.

4. Перелік графічного матеріалу. Діаграми та графіки динаміки основних показників ДП «Укргеоінформ», з 2014 по 2018 роки; графік документообігу документів, в яких формується інформація, що використовується в процесі обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами; схеми, в яких наведена динаміка основних показників аналізу операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами ДП «Укргеоінформ»

5. Консультанти по роботі із зазначенням розділів, за якими здійснюється

консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

6. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом)

Вступ (актуальність теми, сутність та стан проблеми, обґрунтувати необхідність її дослідження, мету, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження, зазначити науковців та практиків, які здійснили внесок у дослідження обраного напрямку).

Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З МАЛОЦІННИМИ ШВИДКОЗНОШУВАНИМИ ПРЕДМЕТАМИ

1.1. Економічна сутність та оцінка малоцінних швидкозношуваних предметів

1.2. Економіко-правовий аналіз та огляд нормативної бази і спеціальної літератури обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами

Висновки до розділу 1

Розділ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З МАЛОЦІННИМИ ШВИДКОЗНОШУВАНИМИ ПРЕДМЕТАМИ НА ДП «УКРГЕОІНФОРМ»

2.1. Фінансовий облік операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами

2.2. Оподаткування та відображення у податковій звітності операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами

2.3. Управлінський облік операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами

Висновки до розділу 2

Розділ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З МАЛОЦІННИМИ ШВИДКОЗНОШУВАНИМИ ПРЕДМЕТАМИ

3.1. Напрямки і заходи удосконалення обліку операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами

3.2. Удосконалення обліку операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами за умови застосування інформаційних систем і технологій

Висновки до розділу 3

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

6. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1.	Наукова стаття	12.09.2019	12.09.2019
2.	Підготовка першого розділу роботи	28.06.2019	28.06.2019
3.	Підготовка другого розділу роботи	06.09.2019	06.09.2019
4.	Попередній розгляд двох розділів	25.09.2019	25.09.2019
5.	Підготовка третього розділу роботи	25.10.2019	25.10.2019
6.	Попередній захист роботи	12.11.2019	12.11.2019
7.	Подання завершеної роботи на кафедру	15.11.2019	15.11.2019

7. Дата видачі завдання «25» січня 2019 р.

8. Керівник випускної кваліфікаційної роботи _____ Сопко О.В.
(підпис)

9. Гарант освітньої програми _____ Бенько М.М.
(підпис)

10. Завдання прийняв до виконання студент _____ Старицька А.В.
(підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З МАЛОЦІННИМИ ШВИДКОЗНОШУВАНИМИ ПРЕДМЕТАМИ.....	7
1.1 Економічна сутність та оцінка малоцінних швидкозношуваних предметів.....	7
1.2 Економіко-правовий аналіз та огляд нормативної бази і спеціальної літератури обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами.....	12
Висновки за розділом 1.....	17
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З МАЛОЦІННИМИ ШВИДКОЗНОШУВАНИМИ ПРЕДМЕТАМИ НА ДП «УКРГЕОІНФОРМ».....	18
2.1 Фінансовий облік операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами.....	18
2.2 Оподаткування та відображення у податковій звітності операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами.....	24
2.3 Управлінський облік операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами.....	28
Висновки за розділом 2.....	32
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З МАЛОЦІННИМИ ШВИДКОЗНОШУВАНИМИ ПРЕДМЕТАМИ.....	33
3.1 Напрямки і заходи удосконалення обліку операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами.....	33
3.2 Удосконалення обліку операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами за умови застосування інформаційних систем і технологій.....	37
Висновки за розділом 3.....	42
ВИСНОВКИ.....	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	48
ДОДАТКИ.....	56

ВСТУП

У сучасних умовах ринкової економіки України зростає потреба в удосконаленні бухгалтерського обліку, особливо це стосується науково-виробничих інститутів державного підприємства, де існує велика кількість господарських операцій, від відображення правильності яких залежать результати діяльності. Особливе місце у діяльності підприємства займають малоцінні швидкозношувані предмети, адже вони є засобами праці невисокої вартості з недовгим терміном служби, які відносяться до класу запасів. Малоцінні швидкозношувані предмети суттєво відрізняються від інших видів запасів, оскільки багаторазово беруть участь у виробництві та зберігають свою натурально-речову форму до кінця строку корисного використання. Тому нині залишається актуальним питання удосконалення операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами.

Існування певних розбіжностей у законодавчо-нормативній базі щодо оцінки, класифікації, віднесення малоцінних засобів до того чи іншого активів створює для підприємства проблему оптимальної організації обліку операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами, що в свою чергу може призвести до формування неправдивих облікових даних та недостовірності фінансової звітності. Недостовірна та неправдива інформація про фінансовий стан підприємства, при цьому, унеможлиблює прийняття адекватних рішень як зовнішніми, так і внутрішніми користувачами.

Основні аспекти організації бухгалтерського обліку малоцінних швидкозношуваних предметів, а саме питання сутності, визнання, оцінки та їх класифікації знайшли своє відображення в наукових працях багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків, серед яких: М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, А.М. Герасимович, М.В. Кужельний, С.Ф. Голов, М.С. Пушкар, В.В. Сопко, Н.М. Ткаченко, М.Г. Чумаченко, В.Г. Швець, П.С. Безруких, С.О. Марченко, Р.Л. Хом'як, П.П. Новиченко, В.Ф. Палій, О.М. Левченко та інші.

Разом з тим, деякі теоретичні аспекти щодо сутності малоцінних швидкозношуваних предметів потребують проведення подальших досліджень.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних положень, а також розробка рекомендацій з удосконалення методики обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами.

Для дослідження обраної теми необхідно вирішити наступні завдання:

- вивчити сутність малоцінних швидкозношуваних предметів та їх характеристику;
- розглянути економіко-правовий аналіз та огляд нормативної бази і спеціальної літератури обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами;
- проаналізувати діяльність базового підприємства, пов'язану з операціями з малоцінними швидкозношуваними предметами, використовуючи інформаційні ресурси бухгалтерського обліку;
- вивчити порядок організації та методи обліку і оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами на ДП «Укргеоінформ»;
- висунути рекомендації по удосконаленню обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами;
- запропонувати пропозиції по удосконаленню обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами за умов застосування інформаційних систем і технологій.

Предметом дослідження випускної кваліфікаційної роботи виступають сукупність методичних, організаційних та практичних аспектів обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами підприємства.

Об'єктом дослідження є процес організації і методики обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами ДП «Укргеоінформ».

При написанні випускної кваліфікаційної роботи були застосовані ряд методичних прийомів та методів, а саме: монографічний метод, аналітичний,

економіко-статистичний, використані нормативні документи України, наукові розробки і навчальні посібники, періодична література, а також матеріали, що відображають господарську і фінансову діяльність підприємства тощо. Методологічною основою написання роботи були нормативні та інструктивні положення з питань обліку, контролю та аналізу; стандарти з бухгалтерського обліку операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами.

Джерелами написання випускної кваліфікаційної роботи є:

- документи з обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами;
- форми звітності: Баланс, Звіт про фінансові результати, Примітки до річної фінансової звітності ДП «Укргеоінформ» за 2014-2018 рр.

Практичне значення одержаних результатів. Основні результати дослідження спрямовані на удосконалення методики і практики обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами, а також на підвищення достовірності, оперативності та аналітичності обліку і аналізу, що сприятиме ефективному господарюванню. На основі проведеного дослідження розроблено пропозиції з удосконалення організації обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами, а також управління цими процесами.

Значущість адекватної часу теорії обліку для отримання нових знань, підтвердження гіпотез, подальшого використання на практиці полягає в тому, що побудова альтернативної теорії обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами усуне всі невідповідності та суперечності між завданнями та методами облікових підсистем, їх роллю та значенням для ефективного інформаційного забезпечення діяльності ДП «Укргеоінформ».

Окремі результати дослідження мають практичне значення для базового підприємства і прийняті до впровадження, зокрема:

- ✓ рекомендації щодо удосконалення ведення обліку шляхом складання бюджетного плану щодо надходження і використання МШП;

✓ рекомендації щодо удосконалення обліку шляхом раціоналізації системи контролю операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами.

Окремі, найвагоміші положення випускної кваліфікаційної роботи опубліковано у науковій статті на тему «Облік та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами» у збірнику наукових статей студентів Київського національного торговельно-економічного університету.

Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 47 сторінках друкованого тексту; робота містить 5 таблиць, 2 рисунки, 14 додатків. Список використаних джерел налічує 75 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З МАЛОЦІННИМИ ШВИДКОЗНОШУВАНИМИ ПРЕДМЕТАМИ

1.1. Економічна сутність та оцінка малоцінних швидкозношуваних предметів

На кожному підприємстві є значна кількість малоцінних засобів праці, які відносяться до швидкозношуваних предметів. За економічним призначенням вони аналогічні до основних засобів праці, але обліковуються окремо. До швидкозношуваних предметів відносять предмети, що служать менш як один рік (незалежно від їх вартості) або мають вартість, яка менша від встановленої норми за одиницю (незалежно від строку служби) [23, 36].

Нормативного документу, що встановлював би правила, загальні принципи чи характеристики щодо ведення обліку малоцінних швидкозношуваних предметів не існує. Тому, методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про малоцінні швидкозношувані предмети і розкриття її у фінансовій звітності визначає Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». Відповідно до якого *малоцінні швидкозношувані предмети* – це запаси, які використовують протягом не більше одного року або нормального операційного циклу, якщо він більший за рік [60].

Відповідно до П(С)БО 9 «Запаси», малоцінні швидкозношувані предмети визнаються активом, якщо:

- існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням;
- вартість їх може бути достовірно визначена;
- підприємству перейшли ризики й вигоди, пов'язані з правом власності або з правом повного господарського оперативного управління на придбані (отримані) запаси;

➤ підприємство здійснює управління та контроль за малоцінними швидкозношуваними предметами [60].

Зазначимо, що у визначенні малоцінні швидкозношувані предмети, наведеному в П(С)БО 9 [60], відсутній вартісний критерій і немає посилання ні на який перелік предметів, а передбачається лише один критерій при віднесенні предметів праці до складу малоцінних швидкозношуваних предметів, а саме: предмети повинні використовуватися протягом не більш одного року. Введення П(С)БО надало підприємствам право самостійно приймати рішення про зарахування до складу малоцінних швидкозношуваних предметів чи малоцінних необоротних матеріальних активів саме тих предметів, що відповідають зазначеному критерію [60]. Чинні на сьогодні норми передбачають розмежування активів на малоцінні необоротні матеріальні активи у складі необоротних активів та малоцінні швидкозношувані предмети у складі оборотних [63].

Малоцінні швидкозношувані предмети суттєво відрізняються від інших видів запасів (сировини, матеріалів, палива), обсяги або кількість яких поступово зменшується в результаті їх використання. Малоцінні швидкозношувані предмети, в свою чергу, зберігають натурально-речову форму до кінця строку корисного використання та багато разів беруть участь у виробництві, тобто поводять себе як основні засоби [65, 73].

В результаті поділу малоцінних швидкозношуваних предметів на оборотні та необоротні в групі основних засобів залишаються виключно тільки ті засоби праці, які формують виробничо-технічну базу підприємства (приміщення, споруди, обладнання, інструменти), оновлення яких відбувається за рахунок капітальних вкладень, на відміну від малоцінних швидкозношуваних предметів, оновлення яких можливе за рахунок оборотних коштів підприємства. Основним та єдиним критерієм віднесення активів до малоцінних швидкозношуваних предметів чи малоцінних необоротних матеріальних активів в бухгалтерському обліку є строк їх корисного використання (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Класифікація малоцінних активів в бухгалтерському обліку

Джерело [складено автором на основі [8, 23]

Класифікація малоцінних швидкозношуваних предметів за своїм складом представлена на рис. А.1.1, дод. А.

Вартість малоцінних швидкозношуваних предметів, в процесі їх використання включається до вартості виготовленої продукції, реалізованих товарів, наданих робіт та послуг. Одночасно підприємство може володіти малоцінними швидкозношуваними предметами, які не беруть безпосередню участь у господарських процесах.

Первісною вартістю малоцінних швидкозношуваних предметів, придбаних за плату, є їх собівартість, що містить такі фактичні витрати:

- суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю), за вирахуванням непрямих податків;
- суми ввізного мита;
- суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються суб'єктам державного сектору;
- транспортно-заготівельні витрати (затрати на заготівлю запасів, оплата тарифів (фрахту) за вантажно-розвантажувальні роботи і транспортування запасів усіма видами транспорту до місця їх використання, включаючи витрати зі страхування ризиків транспортування запасів);

➤ інші витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях.

Первісною вартістю малоцінних швидкозношуваних предметів виготовлених власними силами підприємства визнається собівартість їх виробництва, що визначається П(С)БО 16 «Витрати». Первісною вартістю запасів, внесених до статутного капіталу підприємства, визнається узгоджена з засновниками (учасниками) підприємства їх справедлива вартість. У випадках одержання підприємствами запасів безоплатно, первісною вартістю таких малоцінних швидкозношуваних предметів визначається також їх справедлива вартість.

Первісна вартість одиниці малоцінних швидкозношуваних предметів, придбаних у результаті обміну на подібні запаси, дорівнює балансової вартості переданих запасів. Якщо балансова вартість переданих запасів перевищує справедливу вартість отриманих запасів, то початковою вартістю отриманих запасів є їхня справедлива вартість. Різниця між балансовою і справедливою вартістю переданих малоцінних швидкозношуваних предметів включається до складу витрат звітного періоду. Первісна вартість малоцінних швидкозношуваних предметів, придбаних в обмін (або частковий обмін) на неподібні малоцінні швидкозношувані предмети, дорівнює справедливій вартості переданих малоцінних швидкозношуваних предметів, збільшених (зменшених) на суму коштів або їхніх еквівалентів, що була передана (отримана) у процесі обміну.

При передачі в експлуатацію малоцінні швидкозношувані предмети виключаються зі складу активів, а їх вартість списується з балансу на відповідні рахунки витрат. Потім організовується оперативний кількісний облік малоцінних швидкозношуваних предметів за місцями експлуатації і відповідальними особами протягом строку їх фактичного використання [60, 63]. При цьому аналітичний облік малоцінних швидкозношуваних предметів зручно вести за їх видами, однорідними групами тощо виходячи з потреб

підприємства. Малоцінні швидкозношувані предмети також можуть списуватися з балансу в разі їх псування або недостачі на складі. На дату балансу малоцінні швидкозношувані предмети, що знаходяться на складі, можуть уцінюватися до чистої вартості реалізації або дооцінюватися в межах раніше проведеної уцінки [60].

При передачі малоцінних швидкозношуваних предметів в експлуатацію та іншому вибутті їх оцінку проводять із застосуванням методів, передбачених п. 16 П(С)БО 9 [60]. Причому для всіх малоцінних швидкозношуваних предметів, що мають однакове призначення й однакові умови використання, застосовують тільки один з установлених цим пунктом методів, а саме: метод ідентифікованої собівартості; метод середньозваженої собівартості (за звітний період); метод середньозваженої собівартості (на дату операції); метод ФІФО; метод нормативних витрат; метод ціни продажу [60, 63]. Запаси, що вибули, списують на відповідні рахунки обліку витрат залежно від їх призначення. Якщо малоцінні швидкозношувані предмети, придатні для подальшого використання, повертають з експлуатації на склад, їх необхідно знову оприбуткувати.

Згідно з вимогами міжнародних стандартів, предмети, що чинним законодавством України визначаються як малоцінні швидкозношувані предмети, у фінансовій звітності за вимогами зазначених стандартів, обліковуються по статті «Запаси» у складі поточних (оборотних) активів та відображаються в Балансі підприємства, а також знаходять місце у Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) у статті «Інший операційний дохід» або «Інші операційні витрати» [43, 60]. Необхідно підкреслити, що зазначені предмети за міжнародними стандартами обліковуються у складі запасів до тих пір, поки вони є придатними для використання в господарській діяльності. Після втрати такими своїх споживчих властивостей, їх вартість списується на операційні витрати.

Таким чином, малоцінні швидкозношувані предмети займають важливе місце в діяльності підприємства, а інформація про них, що формується в бухгалтерському обліку, дозволяє ефективно управляти ними.

1.2. Економіко-правовий аналіз та огляд нормативної бази і спеціальної літератури обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами

Реформування бухгалтерського обліку в Україні, яке розпочалося після набуття чинності Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [62], Плану рахунків бухгалтерського обліку [55] та Положень (стандартів) бухгалтерського обліку призвело до появи нових трактувань термінів, які вже давно використовувалися в обліковій практиці. Одним із таких термінів є активи. Відповідно до Закону про бухгалтерський облік активи – ресурси, контрольовані підприємством в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до отримання економічних вигід у майбутньому. Активи класифікуються за цілою низкою ознак. Однією із основних є їх поділ на матеріальні та нематеріальні. В обліку названих активів є чимало проблемних питань, які необхідно вирішити. До їх числа відносяться питання визнання таких активів малоцінними, їх оцінка, нарахування амортизації, руху і списання.

У нормах Податкового кодексу України немає визначення терміну «малоцінний необоротний матеріальний актив», але зустрічається дефініція «інші необоротні матеріальні активи». Керуючись пп. 14.1.84 ПКУ [57], інші терміни використовуються у значеннях, визначених П(С)БО. Так, відповідно до п. 5 П(С)БО 7 «Основні засоби» [59], для цілей бухгалтерського обліку основні засоби класифікуються за такими групами: основні засоби та інші необоротні матеріальні активи. Серед групи інших необоротних активів є малоцінні необоротні матеріальні активи. Це дає змогу зробити висновок, що П(С)БО 7

відносить малоцінні необоротні матеріальні активи до однієї з груп основних засобів, а точніше до інших необоротних матеріальних активів [43, 59].

Слід указати, що малоцінні необоротні матеріальні активи – це матеріальні активи, строк корисного використання яких більше одного року. Зокрема, це спеціальні інструменти і спеціальне пристосування, вартість яких погашається нарахуванням зносу за встановленою підприємством ставкою (нормою) з урахуванням очікуваного способу використання таких об'єктів та інших предметів, які за вартісними ознаками підприємством зараховано до складу малоцінних необоротних матеріальних активів. У п. 5 П(С)БО 7 визначено, що підприємства можуть установлювати вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів.

Потрібно зазначити, що відповідних змін щодо обліку малоцінних швидкозношуваних предметів вимагає зміст Інструкції № 291 з використання Плану рахунків бухгалтерського обліку в частині другої умови віднесення відповідних активів до малоцінних швидкозношуваних предметів – «Операційний цикл, якщо він більше одного року», оскільки така ж умова передбачена і у визначенні основних засобів, які відносяться до необоротних активів, що наведено у П(С)БО № 7 «Основні засоби» [55, 59]. Наявність однієї і тієї ж умови визнання двох різних за суттю і призначенням активів є помилковим, що підтверджує необхідність внесення запропонованих змін. В продовження цієї думки можна погодитися із пропозицією А. П. Грінько яка вважає, що при розмежуванні активів на оборотні та необоротні доцільно враховувати лише фактичний період їх використання [14, с. 28]. Водночас вважаємо недоцільною її рекомендацію щодо відмови від використання окремого рахунка для обліку малоцінних швидкозношуваних предметів. На нашу думку, такий рахунок потрібен, але на ньому доцільно узагальнювати малоцінні швидкозношувані предмети із різною вартістю, плановий період використання яких становить до одного року.

Отже, якщо у податковому обліку вартісні ознаки встановлено імперативно (тобто 6 тис. грн. згідно з пп. 14.1.138 п. 14.1 ст. 14 Податкового

кодексу), то для цілей бухгалтерського обліку підприємству надано право встановлювати такі вартісні ознаки на власний розсуд. При цьому вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів, підприємство встановлює у наказі про облікову політику.

Нормативні документи (кодекси, закони, накази і т.д.) мають на меті законодавчо закріпити ті чи інші аспекти діяльності фізичних та юридичних осіб. Вони представляють правила, вказівки, стандарти, дозволяють особам правильно організувати свою діяльність, застерегти від невірних кроків. Ведення обліку малоцінних швидкозношуваних предметів регламентується нормативною базою, що представлена в дод. Б.

В міжнародних стандартах регламентуються основні моменти того напряму обліку, який розглядається в певному стандарті, що полегшує розробку національних бухгалтерських стандартів з урахуванням міжнародних. Саме тому П(С)БО 9 «Запаси» [60] має ряд спільних моментів з МСБО 2 «Запаси» [43], зокрема, щодо сфери застосування цих стандартів, умов визнання малоцінних швидкозношуваних предметів і основних понять, пов'язаних з ними, рекомендацій щодо використання методів оцінки малоцінних швидкозношуваних предметів і вимог до оцінки різних елементів звітності, розкриття інформації про малоцінні швидкозношувані предмети у різних формах фінансової звітності.

Тобто в МСБО 2 «Запаси» приділяється увага тільки основним проблемам обліку матеріальних оборотних активів, оскільки створення детальних стандартів зробило б неможливим їх застосування всіма країнами світу.

Стандарти бухгалтерського обліку надають свободу вибору відповідних методів обліку, у зв'язку з чим бухгалтерські записи часто залежать від обраного методу. Вони описують можливі методи, надають рекомендації щодо вибору найбільш вдалого методу для підприємств залежно від специфіки їх діяльності. А бухгалтер обирає необхідні йому проводки відповідно до облікової політики.

Питання первинного обліку малоцінних швидкозношуваних предметів описано у статтях таких науковців, як Г. С. Кесарчук і М. В. Машика [33, с. 225–226], П. О. Куцик і Р. Р. Шумило [36, с.19–20], С. Й. Саженець [64, с. 224–225]. Проблемні питання первинного обліку малоцінних необоротних матеріальних активів описані у працях С. М. Кафки [32] і Л. Г. Семеген [21], а обліку нематеріальних активів – у роботах В. М. Диби [17], Ю. А. Судин [67] та ін.

Аналіз наукової літератури з питань обліку активів свідчить, що більшість науковців під терміном малоцінні активи розуміють сукупність малоцінних необоротних матеріальних активів і малоцінних швидкозношуваних предметів. Якщо віднесення малоцінних необоротних матеріальних активів до малоцінних активів не викликає жодних сумнівів у науковців, то щодо малоцінних швидкозношуваних предметів цього сказати не можна. Це пояснюється тим, що швидкозношуваними можуть бути і активи з великою вартістю.

Так, зокрема, як вірно зазначає В. В. Сопко, досить часто на практиці до складу малоцінних швидкозношуваних предметів відносять допоміжні та комплектуючі активи значної вартості із коротким терміном служби [66]. На його думку, до чинного Плану рахунків доцільно ввести новий рахунок «Дорогоцінні швидкозношувані предмети».

Дещо іншої думки щодо відображення в обліку таких активів притримуються П. О. Куцик і Р. Р. Шумило. За їх словами, до чинного рахунку 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» потрібно відкрити субрахунки 221 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» та 222 «Дорогоцінні та швидкозношувані предмети», перейменувавши рахунок 22 на «Швидкозношувані предмети» [36, с. 99]. На наш погляд, швидкозношувані предмети доцільно поділити на три групи: дорогі, дешеві та малоцінні. Такий же поділ але щодо малоцінних необоротних активів запропонувала Л. Г. Семеген [21, с. 59].

На необхідності врахування вартісного критерію при розмежуванні малоцінних швидкозношуваних предметів і малоцінних необоротних активів поряд із критерієм «період використання» наголошують П. О. Куцик і Р. В. Шумило [36, с.100]. Вартісну межу між основними засобами та малоцінними необоротними активами необхідно прописувати у наказі про облікову політику підприємства. У цьому ж наказі потрібно зазначати також і вартісну межу між окремими видами швидкозношуваних предметів. Досить детальний перелік питань, пов'язаних з малоцінними активами, які повинні бути відображені в наказі про облікову політику підприємства. Зокрема, до їх числа відноситься: номенклатуру малоцінних швидкозношуваних предметів; організацію їх оперативного кількісного обліку за місцем експлуатації і відповідними особами протягом строку їх фактичного використання; облік «фірмового» одягу (перелік, строк експлуатації, оплата); оцінка надлишків малоцінних швидкозношуваних предметів при інвентаризації; порядок обліку і методика оцінки малоцінних швидкозношуваних предметів, що були у вжитку [23, с. 115]. Проаналізувавши запропонований варіант структури наказу, можна зазначити, що відображати в ньому перелік малоцінних швидкозношуваних предметів та «фірмового» одягу є недоцільним, оскільки така деталізація об'єктів обліку в такому важливому документі є зайвою. Аналітичний облік малоцінних швидкозношуваних предметів повинен здійснюватися у відповідних облікових регістрах.

Отже, проведений аналіз нормативної бази і спеціальної літератури обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами дає можливість зробити висновок про те, що вище зазначені нормативні документи допомагають і спрощують ведення бухгалтерського обліку малоцінних швидкозношуваних предметів. Але, незважаючи на зміни, які відбувалися в законодавчо-нормативній базі, котра регулює бухгалтерський облік малоцінних швидкозношуваних предметів, в ній все ще мають місце певні недоліки, котрі свідчать про необхідність подальшого вдосконалення діючого законодавства.

Висновки за розділом 1

Дослідження питання економічної сутності та оцінки малоцінних швидкозношуваних предметів, а також економіко-правового аналізу та огляду нормативної бази і спеціальної літератури обліку та оподаткування малоцінних швидкозношуваних предметів дає змогу зробити наступні висновки:

1. На кожному підприємстві є значна кількість малоцінних засобів праці, які відносяться до швидкозношуваних предметів. За економічним призначенням вони аналогічні до основних засобів праці, але обліковуються окремо. До швидкозношуваних предметів відносять предмети, що служать менш як один рік (незалежно від їх вартості) або мають вартість, яка менша від встановленої норми за одиницю (незалежно від строку служби).

2. Малоцінні та швидкозношувані предмети суттєво відрізняються від інших видів запасів (сировини, матеріалів, палива), обсяги або кількість яких поступово зменшується в результаті їх використання. Малоцінні швидкозношувані предмети, в свою чергу, зберігають натурально-речову форму до кінця строку корисного використання та багато разів беруть участь у виробництві, тобто поводять себе як основні засоби.

3. Аналіз нормативної бази і спеціальної літератури обліку та оподаткування малоцінних швидкозношуваних предметів свідчить про те, що зазначені нормативні документи допомагають і спрощують ведення бухгалтерського обліку малоцінних швидкозношуваних предметів. Аналіз наукової літератури з питань обліку активів свідчить, що більшість науковців під терміном малоцінні активи розуміють сукупність малоцінних необоротних матеріальних активів і малоцінних швидкозношуваних предметів. Якщо віднесення малоцінних необоротних матеріальних активів до малоцінних активів не викликає жодних сумнівів у науковців, то щодо малоцінних швидкозношуваних предметів цього сказати не можна. Це пояснюється тим, що швидкозношуваними можуть бути і активи з великою вартістю.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З МАЛОЦІННИМИ ШВИДКОЗНОШУВАНИМИ ПРЕДМЕТАМИ НА ДП «УКРГЕОІНФОРМ»

2.1. Фінансовий облік операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами

Об'єктом дослідження випускної кваліфікаційної роботи обрано державне підприємство «Український державний науково-виробничий інститут зйомок міст та геоінформатики імені А.В. Шаха» (ДП «Укргеоінформ»), розташоване м. Київ, Деснянський район, вул. Попудренка, буд. 54.

ДП «Укргеоінформ» існує з 1973 року, виконує роботи з топографічного знімання у масштабах 1:500, 1:1000, 1:2000, 1:5000 як відкритих, так і забудованих або важкодоступних територій, подеревну та архітектурну зйомку, зйомку внутрішніх водойм (розрахунки об'ємів водойм) та інші роботи. Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах. Іншими видами діяльності є:

- 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля.
- 63.99 Надання інших інформаційних послуг.
- 68.31 Агентства нерухомості.
- 72.19 Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук.

Підприємство має право від свого імені укладати договори (контракти, угоди), придбавати та відчужувати рухоме і нерухоме майно, набувати майнових і особистих немайнових прав і нести обов'язки, бути позивачем, відповідачем, третьою особою в суді загальної юрисдикції, третейському суді, бути позивачем, відповідачем, третьою особою, учасником у справі про банкрутство в арбітражному суді.

Підприємство має право, відповідно до чинного законодавства, залучати для роботи українських та іноземних спеціалістів, самостійно визначати форми, системи, розміри оплати праці. Організаційна структура ДП «Укргеоінформ» зображено на рис. 2.1.

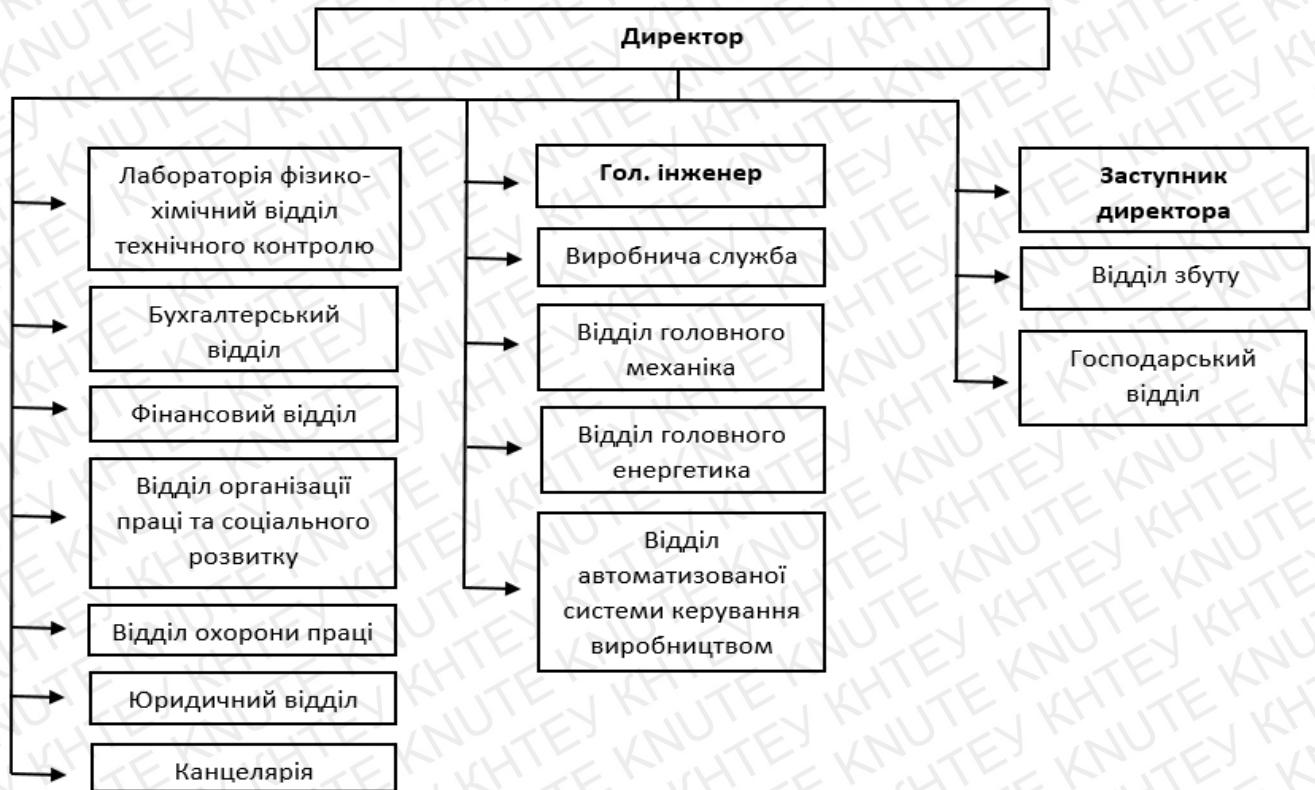

Рис. 2.1. Організаційна структура ДП «Укргеоінформ»

Джерело [складено автором на основі [статуту ДП «Укргеоінформ»]

Основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства виражені у фінансовій звітності ДП «Укргеоінформ» (дод. В.1-В.5). На основі звітних даних можна оцінити та здійснити аналіз динаміки активів та пасивів ДП «Укргеоінформ» за 2014-2018 рр. (дод. Г). Як видно з наведених показників фінансової звітності ДП «Укргеоінформ» за 2014-2018 рр. прослідковується тенденція до постійного зменшення показників активів та пасивів підприємства. В сукупних активах підприємства, найбільша доля належить саме необоротним активам (приблизно 85 % від сукупних активів).

Для оцінки фінансового стану ДП «Укргеоінформ» розраховують показники фінансової стійкості, платоспроможності та оборотності. Динаміка даних показників, розрахованих на основі фінансової звітності ДП «Укргеоінформ» за 2014-2018 рр. наведено в дод. Д. За даними дод. Д, простежується зменшення коефіцієнта автономії. За рахунок зростання непокритого збитку, сума власного капіталу на ДП «Укргеоінформ» в 2018 р. в порівнянні з 2014 р. значно зменшилась з одночасним зростанням довгострокових та поточних зобов'язань. Все це призвело до погіршення фінансової стійкості та незалежності ДП «Укргеоінформ» від зовнішніх джерел фінансування його діяльності. Тобто, підприємство функціонує часткового за рахунок власного капіталу та (в основному) за рахунок довгострокових та короткострокових банківських позик.

Оскільки малоцінні швидкозношувані предмети за своїм економічним змістом займають проміжне місце між основними засобами і матеріалами, то існує певна специфіка їх обліку і документального оформлення операцій, пов'язаних з їх внутрішнім переміщенням. В процесі документування обліку малоцінних швидкозношуваних предметів, як і будь-яких інших об'єктів, розрізняють документи бухгалтерського і оперативного обліку [31, 35]. Застосування тих чи інших форм первинних документів при здійсненні операцій з інструментами на ДП «Укргеоінформ» залежить від того, до якої облікової групи інструменти віднесено.

У разі віднесення інструменту до малоцінних швидкозношуваних предметів на ДП «Укргеоінформ» керуються наказом № 145, яким затверджено типові форми первинних документів з обліку малоцінних швидкозношуваних предметів, у тому числі обліку руху інструментів:

✓ МШ-1 «Відомість на поповнення (вилучення) постійного запасу інструментів (пристосувань)», яка застосовується для обліку зміни запасу інструментів на складі тих підприємств, де облік ведеться за принципом встановлення постійного запасу обмінного фонду. Складається у двох примірниках;

✓ МШ-3 «Замовлення на ремонт або заточку інструментів (приспосувань)», оформляють для обліку інструментів, переданих на заточування або ремонт. Використовується на підприємствах, де заточування та ремонт інструментів здійснюються централізовано. Замовлення комірник виписує у двох примірниках;

✓ МШ-5 «Акт на списання інструментів (приспосувань) та обмін їх на придатні» застосовується для оформлення списання непридатних інструментів і приспосувань, а також при оформленні обміну на придатні. Використовують ті підприємства, які ведуть облік за методом обмінного фонду. Непридатні інструменти здають на склад для утилізації. Акт складається в одному примірнику комісією цеху.

Порядок відображення в бухгалтерському обліку операцій з придбання малоцінних швидкозношуваних предметів на ДП «Укргеоінформ» розглянуто в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Відображення в бухгалтерському обліку операцій з придбання малоцінних швидкозношуваних предметів на ДП «Укргеоінформ»

№ пор	Зміст операції	Документальне оформлення операції	На підприємстві ДП «Укргеоінформ»			Згідно бухгалтерського обліку	
			Д-т	К-т	Сума, грн.	Д-т	К-т
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Оприбуткування МШП	На підставі видаткової товарної накладної продавця	22	631	240	22	631
2.	Відображається податковий кредит з ПДВ	На підставі податкової накладної, отриманої від продавця	641	631	48	641	631
3.	Відображається передача МШП в експлуатацію	На підставі складеного акту у довільній формі	92	22	240	92	22
4.	Відображається оплата коштів постачальнику	На підставі отриманого рахунку-фактури виписане платіжне доручення	631	311	288	631	311
5.	Видані кошти з каси під звіт на господарські потреби	Виписка видаткового касового ордера	372	301	36	372	301

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8
6.	Оприбутковуюються МШП, придбані працівником	Авансовий звіт, касовий та товарний чек	22	372	30	22	372
7.	Відображається податковий кредит з ПДВ	Отримана податкова накладна	641	372	6	641	372
8.	Відображається передача МШП в експлуатацію	Складений акт довільної форми	92	22	30	92	22

Джерело [складено автором на основі даних обліку ДП «Укргеоінформ» та [69]

Вартість придбаних малоцінних швидкозношуваних предметів, які передбачається використовувати в господарській діяльності незалежно від дати передачі їх в експлуатацію, збільшує суму витрат підприємства у звітному періоді їх придбання (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Відображення в бухгалтерському обліку придбання малоцінних швидкозношуваних предметів шляхом здійснення бартерної операції на ДП «Укргеоінформ»

№ пор	Зміст операції	Документальне оформлення операції	На підприємстві ДП «Укргеоінформ»			Згідно бухгалтерського обліку	
			Д-т	К-т	Сума, грн.	Д-т	К-т
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Відображається перехід права власності на товари	На підставі виписаної товарної накладної	361	702	1800	361	702
2.	Відображається відвантаження товарів	На підставі виписаної товарної накладної	902	281	1000	902	281
3.	Відображається податкове зобов'язання з ПДВ	Виписується податкова накладна	702	641	300	702	641
4.	Відображається оприбуткування МШП за бартерним контрактом	На підставі видаткової накладної продавця	22	631	1500	22	631
5.	Відображається податковий кредит з ПДВ	На підставі податкової накладної продавця	641	631	300	641	631
6.	Здійснюється залік дебіторської та кредиторської заборгованості	-	631	361	1800	631	361

Джерело [складено автором на основі даних обліку ДП «Укргеоінформ» та [69]

Порядок відображення в бухгалтерському обліку операцій щодо безоплатного отримання малоцінних швидкозношуваних предметів наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Кореспонденція рахунків щодо безоплатного отримання малоцінних швидкозношуваних предметів на ДП «Укргеоінформ»

№ пор	Зміст операції	Документальне оформлення операції	На підприємстві ДП «Укргеоінформ»			Згідно бухгалтерського обліку	
			Д-т	К-т	Сума, грн	Д-т	К-т
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Оприбутковуються безоплатно отримані МШП	На підставі видаткової накладної продавця	22	745	150	22	745
2.	Відображається передача отриманих МШП в експлуатацію	На підставі складеного акта	92	22	150	92	22

Джерело [складено автором на основі даних обліку ДП «Укргеоінформ» та [69]

Порядок відображення в бухгалтерському обліку операції з реалізації малоцінних швидкозношуваних предметів наведено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Кореспонденція рахунків з обліку реалізації малоцінних швидкозношуваних предметів на ДП «Укргеоінформ»

№ пор	Зміст операції	Документальне оформлення операції	На підприємстві ДП «Укргеоінформ»			Згідно бухгалтерського обліку	
			Д-т	К-т	Сума, грн	Д-т	К-т
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Відображається момент реалізації МШП	Виписана видаткова товарна накладна	361	712	420	361	712
2.	Відображається перехід права власності на МШП	Виписана видаткова товарна накладна	943	22	400	943	22
3.	Відображається податкове зобов'язання з ПДВ	Виписана податкова накладна	712	641	70	712	641
4.	Відображається отримання оплати від покупця	Виписка з банку	311	361	420	311	361

Джерело [складено автором на основі даних обліку ДП «Укргеоінформ» та [69]

Таким чином, правильна організація фінансового обліку операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами на ДП «Укргеоінформ» мають важливе значення при забезпеченні достовірності фінансової звітності і покращання загальних результатів фінансово-господарської діяльності підприємства.

2.2. Оподаткування та відображення у податковій звітності операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами

Згідно з чинним законодавством, до складу витрат підприємства включаються суми будь-яких витрат у грошовій, матеріальній та нематеріальній формах, здійснюваних як компенсація вартості товарів (робіт, послуг), які придбаються (виготовляються) платником податку для їх подальшого використання у власній господарській діяльності.

Придбання малоцінних швидкозношуваних предметів може здійснюватися як у платника ПДВ так і у неплатника ПДВ. При придбанні малоцінних швидкозношуваних предметів підприємством-платником податку на додану вартість, від постачальника, який також є платником ПДВ, крім витрат виникає податковий кредит [34, 40]. У випадку придбання малоцінних швидкозношуваних предметів, суб'єктом господарювання - не платником ПДВ, у продавця, який зареєстрований як платник податку на додану вартість сума сплаченого продавцю ПДВ включається до витрат покупця. Якщо продавцем малоцінних швидкозношуваних предметів є суб'єкт господарювання, який не зареєстрований як платник ПДВ, то у підприємства-покупця податкового кредиту не виникає (вартість малоцінних швидкозношуваних предметів у повному обсязі оприбутковується на рахунок 22).

При придбанні малоцінних швидкозношуваних предметів, які не використовуються в господарській діяльності, у підприємства не виникає витрат, а також податкового кредиту з податку на додану вартість, який сплачується за ціною придбання, оскільки, податковий кредит звітного періоду

складається з сум податків, сплачених (нарахованих) платником податків у звітному періоді в зв'язку з придбанням товарів, вартість яких відноситься до складу витрат.

Відображення в бухгалтерському обліку придбання малоцінних швидкозношуваних предметів шляхом здійснення бартерної операції має певні особливості, а саме: доходи та податкове зобов'язання з ПДВ виникають у підприємства по даті першої з подій з розрахунку звичайних цін: або даті відвантаження, або даті отримання відповідних матеріальних цінностей на виконання бартерної угоди; витрати та право на податковий кредит з ПДВ виникають по даті балансової (заключної) операції.

У випадку безоплатного отримання малоцінних швидкозношуваних предметів, у підприємства-одержувача, згідно з вимогами чинного законодавства, на узгоджену вартість таких малоцінних швидкозношуваних предметів збільшуються доходи звітного періоду та не виникає право на податковий кредит з ПДВ.

Операції з реалізації малоцінних швидкозношуваних предметів є об'єктом оподаткування для податку на прибуток та податку на додану вартість. При продажу малоцінних швидкозношуваних предметів за грошові кошти моментом виникнення доходу та зобов'язання з податку на додану вартість є момент здійснення першої з подій: або відвантаження таких малоцінних швидкозношуваних предметів, або отримання оплати за них.

При видачі інструменту в експлуатацію, тобто конкретно відповідальній особі, оформлюється «Картка обліку МШП» (за формою МШ-2, затвердженою наказом № 145). Картка заповнюється на кожного окремого працівника з переліком виданих йому малоцінних швидкозношуваних предметів. У картці зазначаються: найменування, дата отримання, підпис працівника (бригадира). Також передбачено графи, в яких здійснюються записи про повернення малоцінних швидкозношуваних предметів на склад із зазначенням дати, кількості. Факт повернення підтверджує своїм підписом комірник. У разі списання малоцінних швидкозношуваних предметів у картці проставляються

номер і дата акта вибуття. Первинні документи та особливості їх застосування представлені в дод. Е. Оприбуткування малоцінних швидкозношуваних предметів на баланс ДП «Укргеоінформ» здійснюється з використанням загальноприйнятих документів: прибуткова накладна, рахунок-фактура, податкова накладна, товарно-транспортна накладна та інших. Передача малоцінних швидкозношуваних предметів зі складу в експлуатацію оформлюється актом введення малоцінних швидкозношуваних предметів в експлуатацію. Дані первинного обліку малоцінних швидкозношуваних предметів узагальнюються в оборотних відомостях. Схема документообігу з обліку малоцінних швидкозношуваних предметів на ДП «Укргеоінформ» представлена в дод. Ж.

У бухгалтерському обліку первісна вартість малоцінних швидкозношуваних предметів відображається на активному рахунку 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети». По дебету рахунку відображається первісна вартість оприбуткованих малоцінних швидкозношуваних предметів, по кредиту зазначеного рахунку відображається облікова вартість малоцінних швидкозношуваних предметів, списаних з різних причин. Порядок визначення первісної вартості малоцінних швидкозношуваних предметів розкритий в дод.З.

Малоцінні швидкозношувані предмети, що використовуються не більше одного року або протягом нормального операційного циклу, якщо він перевищує один рік, відносяться до запасів (п. 6 ПБО 9). Облік інструментів із таким строком експлуатації ведеться за правилами, передбаченими для обліку запасів на рахунку 22. Відповідно до Інструкції № 291 до малоцінних швидкозношуваних предметів належать, зокрема, інструменти, господарський інвентар, спеціальне оснащення, спеціальний одяг тощо.

Термін експлуатації інструменту може бути й більше одного року. У такому разі для вирішення питання щодо правильної облікової класифікації такого інструменту керується вимогами П(С)БО 7 та правилами, установленними на ДП «Укргеоінформ». Так, відповідно до п. 5.2 цього П(С)БО ДП «Укргеоінформ» має право само встановлювати вартісні ознаки предметів,

що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів. Тобто у наказі про облікову політику ДП «Укргеоінформ» визначає, що, основні засоби зі строком служби більше одного року, але вартістю менше 6 000 грн, відносяться до малоцінних необоротних матеріальних активів. У цьому випадку інструмент зі строком служби понад один рік і вартістю менше 6 000 грн необхідно враховувати як об'єкт малоцінних необоротних матеріальних активів. Інструкцією № 291 для цього передбачено субрахунок 112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи».

Якщо інструменти належать до малоцінних швидкозношуваних предметів, то їх вартість при передачі в експлуатацію списується з балансу, але з обов'язковою подальшою організацією оперативного кількісного обліку за місцями експлуатації в розрізі відповідальних осіб протягом усього строку їх експлуатації (п. 23 П(С)БО 9). Згідно з п. 15.9 П(С)БО 16 вартість інструментів, виданих безпосередньо зі складу у виробництво, включається до складу загальноновиробничих витрат, тобто з відображенням на рахунок 91 «Загальноновиробничі витрати».

Певні особливості обліку і оподаткування мають операції з таких малоцінних швидкозношуваних предметів, які не передбачалося використовувати у господарській діяльності, оскільки, в момент їх придбання ДП «Укргеоінформ» не мало витрат та податкового кредиту з ПДВ. При реалізації таких малоцінних швидкозношуваних предметів до доходів підприємства включається вартість їх реалізації без ПДВ, а до витрат - вартість придбання без ПДВ. Аналогічна ситуація і з податком на додану вартість, тобто, до податкового зобов'язання включається сума ПДВ в ціні реалізації зазначених малоцінних швидкозношуваних предметів, а до податкового кредиту - сума ПДВ в ціні їх придбання.

Отже, головними напрямками розвитку стосовно облікового відображення малоцінних швидкозношуваних предметів є: розробка критеріїв однозначного визнання активів у складі малоцінних з розподілом за ознакою тривалості перебування у операційному циклі, гармонізація положень бухгалтерського і

податкового обліку, подальше реформування системи нормативного забезпечення у контексті вимог міжнародних стандартів фінансової звітності.

2.3. Управлінський облік операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами

Підприємницька діяльність може здійснюватися в різних галузях економіки та в різних організаційно-правових формах. Але незалежно від форми та сфери діяльності, реалізація функцій бізнесу потребує залучення певного капіталу для фінансування операцій, визначення об'єктів та обсягів інвестування отриманих коштів.

Успіх бізнесу безпосередньо залежить від ефективного використання в процесі господарських операцій наявних ресурсів. Відтак будь-яка підприємницька діяльність складається з трьох взаємопов'язаних елементів: інвестиційної, операційної, та фінансової діяльності. Для узгодження різних видів діяльності існує специфічна функція - управління. Управління забезпечує планування, організацію, мотивацію та регулювання діяльності. Для нормального виконання розглянутих функцій управління необхідна інформація. Таку інформацію повинна надати, насамперед, система бухгалтерського обліку, яка виявляє і систематизує дані про господарську діяльність підприємства. Ту частину системи бухгалтерського обліку, що забезпечує потреби управління в інформації, називають управлінським обліком.

Управлінський облік - це процес виявлення, вимірювання, накопичення, аналізу, підготовки, інтерпретації та передачі інформації, що використовується управлінською ланкою для планування, оцінки і контролю всередині організації та для забезпечення відповідного підзвітного використання ресурсів [46, 56, 70]. Синонімами управлінського обліку є внутрішній облік, виробничий облік, аналітичний господарський облік. Отже, управлінський облік - це внутрішній облік, який ведеться для задоволення потреб у інформації керівництва всього підприємства та його структурних підрозділів.

Розробка і здійснення управлінських рішень в підприємницькій діяльності базується на плановій, нормативній, технологічній, обліковій і аналітичній інформації. Регулювання реалізуються на основі планів і фактичних даних оперативного обліку. Оцінка результатів управлінських рішень і відповідальність за їх здійснення проводиться за даними внутрішньої звітності. Аналітичні розрахунки, проведені за допомогою специфічних прийомів, застосовуються для планування і координації майбутнього розвитку підприємства [6, 10].

Зміст системи управління малоцінними швидкозношуваними предметами на ДП «Укргеоінформ» за 2018 р. наступний:

1. Нормування МШП.

На початковому етапі аналізу малоцінних швидкозношуваних предметів розглядаються показники загального їх обсягу і структури на початкову і кінцеві дати передпланового періоду, співставляються темпи динаміки надходження обсягу малоцінних швидкозношуваних предметів з темпами динаміки обсягу їх списання (в цілому і в розрізі окремих видів).

Також вивчається ефективність використання малоцінних швидкозношуваних предметів в передплановому періоді, яка характеризується показниками їх оборотності в днях або разях обороту:

$$\begin{aligned} \text{Коефіцієнт оборотності МШП (кіль. обор.) за 2018} &= P/MШП = \\ &= 325\,463 / 12\,618 = 25,8 \text{ об} \end{aligned} \quad (2.1)$$

$$\begin{aligned} \text{Період обороту МШП (кіль. днів) за 2018} &= MШП / P_0 = \\ &= 12\,618 / 721,29 = 17,5 \text{ днів} \end{aligned} \quad (2.2)$$

де, P – обсяг реалізації підприємства по собівартості;

$MШП$ – середня величина малоцінних швидкозношуваних предметів;

P_0 – одинденний обсяг реалізації підприємства по собівартості.

2. Планування надходження малоцінних швидкозношуваних предметів.

Для цього використовують показники:

а) коефіцієнт поставки:

$$K_n = OF \times (100 / O_k) = 12\,328 \times (100 / 15\,840) = 77,82 \% \quad (2.3)$$

де K_n – коефіцієнт поставки малоцінних швидкозношуваних предметів на підприємство, в %;

O_f – фактична сума надходження малоцінних швидкозношуваних предметів на підприємство;

O_k – сума надходження малоцінних швидкозношуваних предметів на підприємство, яка передбачена укладеними договорами.

б) визначення планового обсягу і структури надходження малоцінних швидкозношуваних предметів:

$$H = Z_k - Z_n + B = 13\,712 - 12\,618 + 3\,842 = 4936 \quad (2.4)$$

де H – плановий обсяг надходження малоцінних швидкозношуваних предметів;

Z_k – розрахункова сума малоцінних швидкозношуваних предметів на кінець планового періоду;

Z_n – фактична сума малоцінних швидкозношуваних предметів на початок планового періоду;

B - вибуття малоцінних швидкозношуваних предметів.

Роль бухгалтера в процесі системи управління малоцінними швидкозношуваними предметами полягає в тому, що він здійснює зіставлення фактичних даних про діяльність з планами, розраховує, аналізує та інтерпретує відхилення. Для забезпечення прийняття рішень на різних стадіях та рівнях управління бухгалтер узагальнює, систематизує і надає необхідну інформацію, готує рекомендації щодо можливих наслідків обраного напрямку дії. Як

бачимо, функції, що їх виконує бухгалтер, який обслуговує керівників всередині підприємства, значно ширші, ніж бухгалтером, який тільки реєструє господарські операції в системі рахунків методом подвійного запису. Тому бухгалтер, що здійснює інформаційне забезпечення системи управління компанії, є бухгалтер-аналітик.

Інформація, що надається управлінським обліком, орієнтована на задоволення потреб як стратегічного, так і поточного управління, на оптимізацію використання ресурсів, забезпечення об'єктивної оцінки діяльності підрозділів та окремих менеджерів. Отож, управлінський облік є складовою частиною процесу управління; він надає інформацію, важливу для:

- ✓ визначення стратегії та планування майбутніх операцій організації;
- ✓ контролювання її поточної діяльності;
- ✓ оптимізації використання ресурсів;
- ✓ оцінки ефективності діяльності;
- ✓ зниження суб'єктивності в процесі прийняття рішень.

В системі управлінського обліку інформація про діяльність окремих сегментів (підрозділів, районів збуту, виробничих ліній тощо) готується і надається менеджерам за коротші проміжки часу (доба, тиждень, місяць), або в міру потреби прийняття рішень. Обліковою інформацією для управління малоцінними швидкозношуваними предметами на ДП «Укргеоінформ» є інформація про надходження та вибуття малоцінних швидкозношуваних предметів.

Дослідивши інформацію щодо розробки і обґрунтування системи управлінського обліку малоцінними швидкозношуваними предметами можна відзначити, що якісно і професійно організований управлінський облік на ДП «Укргеоінформ», використовуючи окремі елементи фінансового обліку, аналізу і планування, дозволить досить чітко визначити потреби в малоцінних швидкозношуваних предметах на майбутнє.

Висновки за розділом 2

Дослідження питання фінансового та управлінського обліку, а також оподаткування малоцінних швидкозношуваних предметів на ДП «Укргеоінформ», їх відповідності сучасним умовам господарювання дає змогу зробити наступні висновки:

1. Об'єктом дослідження випускної кваліфікаційної роботи обрано державне підприємство «Український державний науково-виробничий інститут зйомок міст та геоінформатики імені А.В. Шаха» (ДП «Укргеоінформ»), розташоване м. Київ, Деснянський район, вул. Попудренка, буд. 54. У групі коефіцієнтів фінансово-господарської діяльності ДП «Укргеоінформ» спостерігається зниження показника прибутковості в 2018 році. Така динаміка, виявлена в процесі аналізу, є наслідком збитковості підприємства в даному періоді.

2. Надходження малоцінних швидкозношуваних предметів на ДП «Укргеоінформ» здійснюється на підставі відвантажувальних документів постачальників. Оприбуткування малоцінних швидкозношуваних предметів на баланс ДП «Укргеоінформ» здійснюється з використанням загальноприйнятих документів. На ДП «Укргеоінформ» при введенні малоцінних швидкозношуваних предметів в експлуатацію застосовується метод ФІФО.

3. Операції з реалізації малоцінних швидкозношуваних предметів є об'єктом оподаткування для податку на прибуток та податку на додану вартість. При продажу малоцінних швидкозношуваних предметів за грошові кошти моментом виникнення доходу та зобов'язання з податку на додану вартість є момент здійснення першої з подій: або відвантаження таких малоцінних швидкозношуваних предметів, або отримання оплати за них. Певні особливості обліку і оподаткування мають операції з реалізації таких малоцінних швидкозношуваних предметів, які не передбачалося використовувати у господарській діяльності, оскільки, в момент їх придбання ДП «Укргеоінформ» не мало витрат та податкового кредиту з ПДВ.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З МАЛОЦІННИМИ ШВИДКОЗНОШУВАНИМИ ПРЕДМЕТАМИ

3.1. Напрямки і заходи удосконалення обліку операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами

Основні аспекти удосконалення обліку малоцінних швидкозношуваних предметів знайшли своє відображення в наукових працях таких вітчизняних вчених, як: Данілов О.Д., Паєнтко Т.В. [16], М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, М.І. Беленкова [70], Сук Л.К. [68], Макаренко А.П., Меліхова Т.О. [39] та інші. Проте напрям удосконалення обліку малоцінних швидкозношуваних предметів потребує подальшого дослідження. На сьогодні проблема достовірності, повного розкриття і прозорості фінансової звітності та даних обліку дуже актуальна. Здебільшого це зумовлено небажанням керівництва підприємств розкривати у фінансових звітах достовірну інформацію з метою уникнення податків і виплати дивідендів чи укриття факту розбазарювання капіталу інвесторів.

Не менш важливою проблемою обліку малоцінних швидкозношуваних предметів є правильна організація аналітичного обліку. Одним з найосновніших напрямків усунення даних проблем та порушень є визначення основних способів організації обліку. Основна проблема пов'язана з відображенням у бухгалтерському обліку інформацію про наявність і рух малоцінних швидкозношуваних предметів, полягає у визначенні його вартісної межі.

Друга проблема є наслідком першої і зводиться до оптимізації бухгалтерського обліку операцій про наявність і рух малоцінних швидкозношуваних предметів. Прийняття Положення (стандарту), яким були б встановлені методологічні принципи формування в обліку інформації про малоцінні швидкозношувані предмети зі строком корисного використання

більше року, не передбачається. Тому розробку методології обліку малоцінних швидкозношуваних предметів доведеться провадити підприємствам самостійно виходячи з положень П(С)БО 9, Плану рахунків та Інструкцій [55, 60].

Наявність певних розбіжностей у різних нормативних документах та наукових джерелах, зокрема, щодо класифікації малоцінних швидкозношуваних предметів, їх оцінки, віднесення того чи іншого активу до малоцінних швидкозношуваних предметів і т.д. вказують на наявність проблем, які не під силу вирішувати окремому працівнику або бухгалтерії підприємства. У зв'язку з цим для оперативного вирішення проблем, пов'язаних із використанням та обліком запасів, на ДП «Укргеоінформ» доцільно створити спеціальну, постійно діючу комісію, яку можна назвати «внутрішня комісія з МШП». До її складу необхідно включати керівників або провідних фахівців функціональних підрозділів ДП «Укргеоінформ». В разі потреби до участі в роботі комісії слід запрошувати консультантів, аудиторів, експертів з інших організацій.

Основними функціями, які має виконувати внутрішня комісія ДП «Укргеоінформ» стосовно малоцінних швидкозношуваних предметів є:

- ✓ розгляд пропозицій (документів) щодо придбання або самостійного створення відповідних об'єктів малоцінних швидкозношуваних предметів чи напівфабрикатів;
- ✓ складання проектів угод на придбання малоцінних швидкозношуваних предметів;
- ✓ оцінка малоцінних швидкозношуваних предметів під час їх придбання та реалізації;
- ✓ інформування керівництва підприємства про необхідність придбання певних об'єктів малоцінних швидкозношуваних предметів;
- ✓ проведення інвентаризації малоцінних швидкозношуваних предметів та напівфабрикатів та здійснення контролю за їх використанням;
- ✓ оформлення первинної облікової та іншої документації з питань, пов'язаних з придбанням, переміщенням, продажем, передаванням та

використанням малоцінних швидкозношуваних предметів, а також інші функції.

Для покращення обліку малоцінних швидкозношуваних предметів на ДП «Укргеоінформ» потрібно застосувати такі заходи:

- ✓ затвердити графік документообігу;
- ✓ організувати аналітичний облік по господарському інвентарю;
- ✓ дотримуватися вимог щодо оформлення документів, тобто вказувати всі необхідні реквізити;
- ✓ якнайшвидше закінчити перехід на нову комп'ютерну програму автоматизації бухгалтерського обліку.

Аналізуючи первинну документацію з обліку малоцінних швидкозношуваних предметів ми вважаємо доцільним створення додаткового реєстру оперативного (кількісного) обліку руху малоцінних швидкозношуваних предметів, які знаходяться в експлуатації (табл. 3.1). Цей реєстр повинен включати за кожним видом малоцінних швидкозношуваних предметів таку інформацію: найменування; інформацію про надходження; інформацію про передачу в експлуатацію; інформацію про припинення експлуатації; інформацію про вибуття з підприємства; інформацію про наявність на підприємстві.

Таблиця 3.1

**Рекомендовані субрахунки рахунку 22
«Малоцінні швидкозношувані предмети» на ДП «Укргеоінформ»**

Рахунок	Назва рахунку	Субрахунок 1 порядку	Назва субрахунку	Субрахунки 2 порядку	Назва субрахунку
22	Малоцінні швидкозношувані предмети	2201	<i>Спецоснастка та спецінструмент</i>	22011	МВО 1
				22012	МВО 2
				22013	МВО 3
				тощо
		2202	<i>Інструмент</i>	22021	МВО 1
				22023	МВО 2
				22024	МВО 3
				тощо
		2203	<i>Господарський інвентар</i>	22031	МВО 1
				22032	МВО 2
				22033	МВО 3
				тощо

Записи до реєстру повинні здійснюватися на підставі первинних документів, що відображають господарську операцію з обліку малоцінних швидкозношуваних предметів з обов'язковим відображенням даних документів в реєстрі.

Для удосконалення обліку ДП «Укргеоінформ» може також здійснити бюджетне планування. Обов'язковою складовою бюджетного плану є план надходження і використання малоцінних швидкозношуваних предметів, раціональність складання якого є запорукою успішного досягнення мети. Доцільність складання бюджетного плану полягає в тому, що «фізичний» рух щодо надходження і використання малоцінних швидкозношуваних предметів безпосередньо впливає на забезпечення безперебійного процесу, а «вартісний» рух, тобто грошові кошти, які задіяні в цьому русі, має значення для передбачення і розрахунку грошових потоків підприємства. Одночасно складання окремого бюджетного плану для витрат на придбання та зберігання малоцінних швидкозношуваних предметів дає змогу здійснювати постійний контроль за цими витратами, що сприяє оперативному коригуванню непередбачуваних ситуацій. Даний бюджет дає змогу наочно проаналізувати витрати по окремому виду малоцінних швидкозношуваних предметів, що сприяє своєчасному прийнятті ефективних управлінських рішень. Складання бюджетного плану використання малоцінних швидкозношуваних предметів, який ґрунтується на прийнятій ДП «Укргеоінформ» оцінці обліку цих малоцінних предметів у цінах відпуску у експлуатацію дасть можливість отримати реальніший бюджетний план доходів і видатків. Також складання зазначеного бюджетного плану сприятиме уникненню непередбачуваного, тобто незапланованого використання малоцінних швидкозношуваних предметів.

Що стосується шляхів удосконалення ведення обліку, то особливу увагу слід приділити раціоналізації системи управління за збереженням малоцінними швидкозношуваними предметами на ДП «Укргеоінформ». Дана система управління здійснюється такими методами:

- 1) через систему матеріальної відповідальності – укладанням договорів з працівниками, які мають доступ та оформляють документи, пов'язані з рухом малоцінних швидкозношуваних предметів;
- 2) документальне оформлення всіх операцій руху малоцінних швидкозношуваних предметів (прийняття, відпуск, списання);
- 3) затвердження окремим наказом посадового списку осіб, що мають право підписувати документи з прийняття, відпуску та списання малоцінних швидкозношуваних предметів;
- 4) налагодження складського господарства;
- 5) проведення інвентаризацій.

Таким чином, бухгалтер ДП «Укргеоінформ» має можливість уважно стежити за рухом і зберіганням матеріальних цінностей, так як основою такого контролю є первинна документація. В умовах ринкової економіки значно зростає роль бухгалтерського обліку як найважливішого засобу одержання повної і достовірної інформації про майно підприємства і його зобов'язань та своєчасного доведення цих зведень до користувачів. У зв'язку з розширенням прав підприємств в області постановки і ведення бухгалтерського обліку перед бухгалтерськими службами виникає проблема оптимальної організації обліку різних об'єктів: основних засобів, нематеріальних активів, запасів і ін.

3.2. Удосконалення обліку операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами за умови застосування інформаційних систем і технологій

Достатньо тривалий час комп'ютерні системи розглядались як своєрідні реєстратори інформації, що здатні опрацювати її відповідно до запрограмованого простого алгоритму. Розвиток комп'ютерної техніки дозволив здійснювати ускладнення алгоритмів обробки інформації без значного зниження продуктивності комп'ютерних програм. Можливість використання складних розгалужених алгоритмів, призначених для обробки значних обсягів інформації, дозволила використовувати комп'ютерні програми для розв'язання

окремих облікових функцій, а в подальшому, в міру підвищення складності програм та розширення їх функціональності, і для виконання функцій управління підприємством [3, 6, 10, 49].

В сучасних умовах для кваліфікованого бухгалтера — надзвичайно важливим є вміння організувати ведення обліку та роботу бухгалтерії з використанням сучасних інформаційних технологій. До функцій бухгалтера включаються обов'язки, пов'язані з впровадженням комп'ютерної інформаційної системи підприємства, її підтримання в актуальному стані, забезпечення її постійного розвитку та пристосування до особливостей діяльності підприємства. Бухгалтер на підприємстві відповідає не лише за правильність реєстрації та обробки облікової інформації, а й за вибір технологій ведення обліку, формування чітких та зрозумілих інструкцій щодо ведення обліку за кожним напрямком, які будуть використані як основа для технічного завдання для побудови комп'ютерної інформаційної системи підприємства. Результатом такої трансформації професії бухгалтера є перетворення його в керівника автоматизації підприємства [3, 49].

Автоматизоване оброблення даних з обліку малоцінних швидкозношуваних предметів на практиці забезпечується різними способами:

- ✓ розробленням спеціалізованою фірмою на замовлення управлінської інформаційної системи підприємства (у тому числі й інформаційної системи обліку);
- ✓ придбанням універсального програмного комплексу (або його окремого модуля) на ринку програмного забезпечення;
- ✓ автоматизацією облікового процесу силами фахівців підрозділу з автоматизованого оброблення даних підприємства;
- ✓ використанням табличних процесорів обліковими працівниками для забезпечення автоматизованого вирішення окремих завдань конкретної ділянки обліку [25, 27].

«1С:Підприємство» є гнучкою налагоджуваною системою для рішення широкого кола задач в сфері автоматизації діяльності ДП «Укргеоінформ». Усі

складові системи програм «1С:Підприємство» можна розділити на Технологічну платформу і Конфігурації. Технологічна платформа являє собою набір різних механізмів, використовуваних для автоматизації економічної діяльності і не залежних від конкретного законодавства і методології обліку. Конфігурації є власне прикладними рішеннями. Кожна конфігурація орієнтована на автоматизацію визначеної сфери економічної діяльності і, зрозуміло, відповідає прийнятому законодавству.

Однією з характерних особливостей програм, є їхня масштабованість: одна і та сама конфігурація може працювати на локальному комп'ютері, в мережі та на серверу під керуванням MS SQL Server 7.0 (дод. II). Спеціальна компонента «Керування розподіленими базами» дозволяє здійснювати обмін інформацією між віддаленими робочими місцями. Програма захищена апаратним ключем, що вставляється в порт принтера. Перед запуском системи необхідно встановити драйвер захисту. При використанні мережевої версії на комп'ютері, до якого приєднаний апаратний ключ, встановлюється сервер захисту. Спосіб установки серверу залежить від операційної системи.

Обробка інформації про господарські операції з малоцінними швидкозношуваними предметами в «1С:Підприємство» ДП «Укргеоінформ» здійснюють зазвичай у такій послідовності.

На *першому етапі* відбувається фіксування вхідної інформації, а саме даних про здійснені господарські операції з малоцінними швидкозношуваними предметами.

На *другому етапі* зафіксована раніше інформація підлягає:

- 1) реєстрації у системі бухгалтерського обліку: спочатку в аналітичному, а відтак – у синтетичному обліках;
- 2) обробці за допомогою методів бухгалтерського обліку, що прописані в алгоритмах програмного забезпечення.

На *третьому (заключному) етапі* здійснюють формування вихідної інформації.

Для аналітичного обліку господарських операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами у середовищі «1С:Підприємство» ДП «Укргеоінформ» використовують «Картотеку складського обліку з малоцінними швидкозношуваними предметами», що є базовим елементом аналітичного обліку даної автоматизованої підсистеми. Картка складського обліку відкривається на кожне найменування, сорт, розмір, профіль, марку окремо. Тут накопичується інформація про надходження і витрачання кожного виду малоцінних швидкозношуваних предметів, а також визначається їх залишок на задану дату. У Картці складського обліку вказуються одиниці виміру, кількість малоцінних швидкозношуваних предметів на початок звітного періоду, номер складу, матеріально відповідальну особу, номер групи, а також номенклатурний номер малоцінних швидкозношуваних предметів. Останній використовують на кожному документі, що супроводжує рух малоцінних швидкозношуваних предметів. Програма автоматично генерує номенклатурний номер і слідкує за його унікальністю. Це дозволяє уникати помилок під час здійснення записів у бухгалтерському обліку, а також відслідковувати забезпеченість малоцінними швидкозношуваними предметами, їх рух.

Для аналітичного і синтетичного обліку малоцінних швидкозношуваних предметів в «1С:Підприємство» ДП «Укргеоінформ» використовують такі довідники: номенклатурний довідник, довідник груп, довідник підрозділів та складів, довідник матеріально-відповідальних осіб, План рахунків, довідник типів складських документів, довідник типових операцій, довідник статей витрат, довідник кореспонденцій рахунків та ін. Кожний довідник повинен містити щонайменше один запис. Довідник може формуватися як заздалегідь (на підготовчому етапі після інсталяції програмного продукту), так і в процесі появи нового виду малоцінних швидкозношуваних предметів, наприклад, при оприбуткуванні його на склад.

У довіднику складів і матеріально відповідальних осіб формуються коди й вказуються найменування складів, що є на ДП «Укргеоінформ». Код кожного складу повинен бути унікальним. Для кожного складу вказується матеріально-

відповідальна особа (її табельний номер за кадровим довідником). Існують наступні способи кодування місць зберігання малоцінних швидкозношуваних предметів:

- ✓ облік ведуть у розрізі складів (без групування за матеріально-відповідальними особами на складі),
- ✓ облік ведеться в розрізі кількох матеріально-відповідальних осіб, наприклад, у випадку якщо на підприємстві існує один склад,
- ✓ облік ведеться й у розрізі складів та матеріально-відповідальних осіб на кожному складі.

Рух і наявність малоцінних швидкозношуваних предметів на ДП «Укргеоінформ» підлягає документальному оформленню. Первинні документи обліку малоцінних швидкозношуваних предметів за походженням поділяються на: внутрішні – формуються безпосередньо на підприємстві, наприклад, операції вибуття об'єктів малоцінних швидкозношуваних предметів, та – зовнішні, наприклад, при оприбуткуванні малоцінних швидкозношуваних предметів від постачальника, оприбуткування після ремонту тощо. Кожному документу присвоюється свій код. Окрім того, програма автоматично генерує номери документів і відслідковує їх унікальність. До форм первинних документів прикріплено шаблони бухгалтерських проводок, що їм відповідають. При цьому автоматично розраховується сума відповідної операції. За будь-якого походження первинного документа рух малоцінних швидкозношуваних предметів рекомендовано оформляти електронною копією документа.

Для комплексу задач «Автоматизація обліку операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами» оперативною інформацією є «Відомість списання транспортно-заготівельних витрат», «Інвентаризаційний опис», «Відомість інвентаризації малоцінних швидкозношуваних предметів».

Таким чином, до особливостей інформаційної технології вирішення задач автоматизованого обліку операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами в «1С:Підприємство» ДП «Укргеоінформ» слід віднести наступні:

- 1) невеликий (у межах одного робочого дня) часовий лаг між моментом формування електронної копії документа та її проведенням;
- 2) наявність кількох методів оцінки малоцінних швидкозношуваних предметів, алгоритми розрахунку кожного з них зазвичай закладені у програмному продукті;
- 4) використання додаткових технічних пристроїв при реєстрації господарських операцій (сканер штрихкодів, електронні ваги, радіомаячки та ін.).

Висновки за розділом 3

Дослідження питання напрямків і заходів удосконалення обліку операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами, а також удосконалення обліку операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами за умови застосування інформаційних систем і технологій дає змогу зробити наступні висновки:

1. На сьогодні проблема достовірності, повного розкриття і прозорості фінансової звітності та даних обліку дуже актуальна. Здебільшого це зумовлено небажанням керівництва підприємств розкривати у фінансових звітах достовірну інформацію з метою уникнення податків і виплати дивідендів чи укриття факту розбазарювання капіталу інвесторів. Не менш важливою проблемою обліку малоцінних швидкозношуваних предметів є правильна організація аналітичного обліку. Одним з найосновніших напрямків усунення даних проблем та порушень є визначення основних способів організації обліку. Основна проблема пов'язана з відображенням у бухгалтерському обліку інформацію про наявність і рух малоцінними швидкозношуваними предметами, полягає у визначенні його вартісної межі.

2. Для удосконалення обліку ДП «Укргеоінформ» може також здійснити бюджетне планування. Обов'язковою складовою бюджетного плану є план надходження і використання малоцінних швидкозношуваних предметів,

раціональність складання якого є запорукою успішного досягнення мети. Доцільність складання бюджетного плану полягає в тому, що «фізичний» рух щодо надходження і використання малоцінних швидкозношуваних предметів безпосередньо впливає на забезпечення безперебійного процесу в діяльності підприємства, а «вартісний» рух, тобто грошові кошти, які задіяні в цьому русі, має значення для передбачення і розрахунку грошових потоків підприємства.

3. До особливостей інформаційної технології вирішення задач автоматизованого обліку операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами в «ІС:Підприємство» ДП «Укргеоінформ» слід віднести наступні:

- 1) невеликий (у межах одного робочого дня) часовий лаг між моментом формування електронної копії документа та її проведенням;
- 2) наявність кількох методів оцінки малоцінних швидкозношуваних предметів, алгоритми розрахунку кожного з них зазвичай закладені у програмному продукті;
- 4) використання додаткових технічних пристроїв при реєстрації господарських операцій (сканер штрихкодів, електронні ваги, радіомаячки та ін.).

ВИСНОВКИ

Результатом виконання поставлених у випускній кваліфікаційній роботі завдань є обґрунтування та поглиблення теоретичних, організаційних та методичних положень, розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організації та методики обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами підприємства. Сформульовано висновки науково-теоретичного та прикладного характеру, які полягають у наступному.

1. Малоцінні швидкозношувані предмети суттєво відрізняються від інших видів запасів (сировини, матеріалів, палива), обсяги або кількість яких поступово зменшується в результаті їх використання. Малоцінні швидкозношувані предмети, в свою чергу, зберігають натурально-речову форму до кінця строку корисного використання та багато разів беруть участь у виробництві, тобто поводять себе як основні засоби. Нормативного документу, що встановлював би правила, загальні принципи чи характеристики щодо ведення обліку малоцінних швидкозношуваних предметів не існує. Тому, методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про малоцінні швидкозношувані предмети і розкриття її у фінансовій звітності визначає П(С)БО 9 «Запаси».

Проведений аналіз нормативної бази і спеціальної літератури обліку та оподаткування операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами дає можливість зробити висновок про те, що вище зазначені нормативні документи допомагають і спрощують ведення бухгалтерського обліку з малоцінними швидкозношуваними предметами. Але, незважаючи на зміни, які відбувалися в законодавчо-нормативній базі, котра регулює бухгалтерський облік з малоцінними швидкозношуваними предметами, в ній все ще мають місце певні недоліки, котрі свідчать про необхідність подальшого вдосконалення діючого законодавства.

2. Об'єктом дослідження випускної кваліфікаційної роботи обрано державне підприємство «Український державний науково-виробничий інститут зйомок міст та геоінформатики імені А.В. Шаха» (ДП «Укргеоінформ»). За

даними показників, розрахованих на основі фінансової звітності ДП «Укргеоінформ» за 2014-2018 рр., простежується зменшення коефіцієнта автономії. За рахунок зростання непокритого збитку, сума власного капіталу на ДП «Укргеоінформ» в 2018 р., в порівнянні з 2014 р., значно зменшилась з одночасним зростанням довгострокових та поточних зобов'язань. Все це призвело до погіршення фінансової стійкості та незалежності ДП «Укргеоінформ» від зовнішніх джерел фінансування його діяльності.

Оскільки малоцінні швидкозношувані предмети за своїм економічним змістом займають проміжне місце між основними засобами і матеріалами, то існує певна специфіка їх обліку і документального оформлення операцій, пов'язаних з їх внутрішнім переміщенням. В процесі документування обліку з малоцінними швидкозношуваними предметами, як і будь-яких інших об'єктів, розрізняють документи бухгалтерського і оперативного обліку. Застосування тих чи інших форм первинних документів при здійсненні операцій з інструментами залежить від того, до якої облікової групи інструменти віднесено.

3. Певні особливості обліку і оподаткування мають операції з таких з малоцінних швидкозношуваних предметів, які не передбачалося використовувати у господарській діяльності, оскільки, в момент їх придбання ДП «Укргеоінформ» не мало витрат та податкового кредиту з ПДВ. При реалізації таких малоцінних швидкозношуваних предметів до доходів підприємства включається вартість їх реалізації без ПДВ, а до витрат - вартість придбання без ПДВ. Аналогічна ситуація і з податком на додану вартість, тобто, до податкового зобов'язання включається сума ПДВ в ціні реалізації зазначених малоцінних швидкозношуваних предметів, а до податкового кредиту - сума ПДВ в ціні їх придбання.

4. В системі управлінського обліку інформація про діяльність окремих сегментів готується і надається менеджерам за коротші проміжки часу (доба, тиждень, місяць), або в міру потреби прийняття рішень. Обліковою інформацією для управління малоцінними швидкозношуваними предметами на

ДП «Укргеоінформ» є інформація про надходження та вибуття малоцінних швидкозношуваних предметів. Дослідивши інформацію щодо розробки і обґрунтування системи управлінського обліку малоцінних швидкозношуваних предметів можна відзначити, що якісно і професійно організований управлінський облік на ДП «Укргеоінформ», використовуючи окремі елементи фінансового обліку, аналізу і планування, дозволить досить чітко визначити потреби в малоцінних швидкозношуваних предметів на майбутнє.

5. Наявність певних розбіжностей у різних нормативних документах та наукових джерелах, зокрема, щодо класифікації малоцінних швидкозношуваних предметів, їх оцінки, віднесення того чи іншого активу до малоцінних швидкозношуваних предметів і т.д. вказують на наявність проблем, які не під силу вирішувати окремому працівнику або бухгалтерії підприємства. У зв'язку з цим для оперативного вирішення проблем, пов'язаних із використанням та обліком малоцінних швидкозношуваних предметів, на ДП «Укргеоінформ» доцільно створити спеціальну, постійно діючу комісію, яку можна назвати «внутрішня комісія з МШП». До її складу необхідно включати керівників або провідних фахівців функціональних підрозділів ДП «Укргеоінформ».

Для удосконалення обліку ДП «Укргеоінформ» може також здійснити бюджетне планування. Обов'язковою складовою бюджетного плану є план надходження і використання малоцінних швидкозношуваних предметів, раціональність складання якого є запорукою успішного досягнення мети. Доцільність складання бюджетного плану полягає в тому, що «фізичний» рух щодо надходження і використання малоцінних швидкозношуваних предметів безпосередньо впливає на забезпечення безперебійного процесу діяльності підприємства, а «вартісний» рух, тобто грошові кошти, які задіяні в цьому русі, має значення для передбачення і розрахунку грошових потоків підприємства.

6. Для аналітичного і синтетичного обліку малоцінних швидкозношуваних предметів в «1С:Підприємство» ДП «Укргеоінформ» використовують такі довідники: номенклатурний довідник, довідник груп,

довідник підрозділів та складів, довідник матеріально-відповідальних осіб, План рахунків, довідник типів складських документів, довідник типових операцій, довідник статей витрат, довідник кореспонденцій рахунків та ін. Для комплексу задач «Автоматизація обліку операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами» оперативною інформацією є «Відомість списання транспортно-заготівельних витрат», «Інвентаризаційний опис», «Відомість інвентаризації малоцінних швидкозношуваних предметів».

До особливостей інформаційної технології вирішення задач автоматизованого обліку операцій з малоцінними швидкозношуваними предметами в «1С:Підприємство» ДП «Укргеоінформ» слід віднести наступні: невеликий (у межах одного робочого дня) часовий лаг між моментом формування електронної копії документа та її проведенням; наявність кількох методів оцінки малоцінних швидкозношуваних предметів, алгоритми розрахунку кожного з них зазвичай закладені у програмному продукті; використання додаткових технічних пристроїв при реєстрації господарських операцій (сканер штрихкодів, електронні ваги, радіомаячки та ін.).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безверхий К. В. Інформаційний комплекс облікової системи та звітність в Україні : монографія / К. В. Безверхий, Т. В. Бочуля. - К. : Центр учб. літ., 2014. - 184 с.
2. Бенько М.М. Інформаційні системи і технології в бухгалтерському обліку: монографія / М.М. Бенько. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010.
3. Бенько М.М. Сучасний стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку та економічного аналізу діяльності підприємств в Україні : монографія / за заг. Редакцією д-ра екон. наук Л.І. Антошкіної. – Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2016. – 240 с.
4. Бенько М.М. Сопко О.В. Digital-бухгалтерія: сутність та змістові характеристики // Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасна парадигма в умовах сталого розвитку. Збірник матеріалів 5 міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 90- річчю від дня народження д.е.н.. проф. Василя Васильовича Сопка. 7 грудня 2018 року. С. 216-218.
5. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку: підручник. – К.: КДТЕУ, 2007.- 692 с.
6. Бондар М.І. Обліково-аналітична інформація в управлінні підприємницькою діяльністю. Економічний аналіз. 2010. Вип. 6. С. 13–16
7. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський словник/ За ред.. проф. Ф.Ф. Бутинця.- Житомир: ПП “Рута”, 2001. – 224 с.
8. Бухгалтерський облік : навчальний посібник / П. О. Куцик, О. М. Чабанюк, Ф. Ф. Макарук. – Львів : Видавництво ЛКА, 2015. – 364 с.
9. Бухгалтерський облік (Загальна теорія): Навч.посіб. /Бачинський В.І, Куцик П.О., Медвідь Л.Г., Попітїч Т.В. – Львів: Магнолія-2006, 2018. – 319 с.
10. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації. Збірник наукових праць. – К.: Типографія «Інтердрук»,2014. – 462с.

11. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навчальних закладів. / З ред. проф. Ф.Ф. Бутиця. 7-ме вид., доп. І перероб. – Житомир: ПП “Рута”, 2006. – 832 с
12. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
13. Грабчук І.Л. Податковий облік в інформаційно-комп’ютерному середовищі: організаційні проблеми/ І.Л. Грабчук // Соціально-економічні процеси та суспільні трансформації в Україні: чинники, тенденції, концептуальне обґрунтування прогресивних змін: колект. монографія / за заг. ред. д.е.н. Мельничук Д.П. – Житомир: Видавець О.О. Євенок, 2016. – 420 с. – С. 238-247.
14. Грінько А. П. Облік основних засобів: теорія, проблеми, перспективи : моногр. / А. П. Грінько ; Харк. держ. акад. технології та орг. харчування. – Х., 2002. – 276 с
15. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік : навч. посібник для внз / Н. В. Гудзь, П. Н. Денчук, Р. В. Романів ; М-во освіти і науки України. - 2-ге вид., перероб. і допов. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 424 с.
16. Данілов О.Д., Паєнтко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях: навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 256 с.
17. Диба В. М. Організація аналітичного обліку необоротних активів (нематеріальних активів й основних засобів) / В. М. Диба // Економіка та підприємництво : зб. наук. праць молодих вчених та аспірантів. – К: КНЕУ, 2008 – Вип. 20 – С. 336–349.
18. Дисциплінарна матриця управлінської звітності : монографія / М.М. Бенько, О.М. Гончаренко, О.В. Фоміна та ін. ; за заг. ред. В.В. Сопко – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 468 с.
19. Дмитренко А.В. Податковий облік: курс лекцій. – Полтава: ПолтНТУ . – 2017. – 220 с.
20. Євдокимов В.В. Адаптивна модель інтегрованої системи бухгалтерського обліку [Текст]: монографія / В.В. Євдокимов. - Житомир: ЖДТУ, 2010. - 516 с.

21. Задорожний З.-М. В. Актуальні питання облікової політики підприємств щодо необоротних активів : моногр. / З.-М. В. Задорожний, Л. Г. Семеген, Л. Т. Богуцька. – Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – 237 с.
22. Задорожний З.-М. В. Обліково-інформаційна система в Україні має усі шанси для виживання і розвитку / Зеновій-Михайло Задорожний, Василь Дерій // Бухгалтерський облік і аудит. – 2018. – № 3. – С. 41-45.
23. Задорожний З. Проблемні питання якості інформації бухгалтерського і управлінського обліку малоцінних активів / З. Задорожний // Вісник Тернопільського національного економічного університету. – 2018. – Вип. 1. – С. 115-124.
24. Звітність підприємства : підручник для вчз / М. І. Бондар [та ін.] ; М-во освіти і науки України, 3 Держ. вищий навч. заклад "Київ. нац. економ. ун-т ім. Вадима Гетьмана", Вищий навч. заклад УКООПСПІЛКИ "Полтав. ун-т економіки і торгівлі". - К. : Центр учб. літ., 2015. - 570 с.
25. Івахненко С.В. Автоматизація бізнес-процесів та бухгалтерського обліку: "хмарна" революція? / С.В. Івахненко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2018. – № 5. – С. 26–35.
26. Івахненко С.В. Основні положення соціально-економічного підходу до управління підприємствами/ С.В. Івахненко, А. Георгіаді // Наукові записки НаУКМА. – 2018. – Т.3, вип. 1. – С. 45–49.
27. Інформаційні системи і технології в обліку : підручник / Ф. Ф. Бутинець [та ін.] ; ред. Ф. Ф. Бутинець. – 3-е вид., перероб. і доп. – Житомир : ПП "РУТА", 2007. – 468 с.
28. Інформаційні системи і технології в обліку: навч. посібник. / Гончарук Я.А., Марушко Н.С., Лозовицький Д.С., Воляник Г.М. – Львів: «Магнолія 2006», 2017.
29. Інструкція про використання плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

30. Інформаційні системи і технології в бухгалтерському обліку : монографія. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 336 с.
31. Каменська Т. Облікова політика та бухгалтерські оцінки відповідно до МСФЗ / Т. Каменська // Інтерактивна бухгалтерія. – 2014. – № 3 (6 січня) URL: <http://www.interbuh.com.ua/ua/documents/ib/2714/13540>.
32. Кафка С. М. Економічний і бухгалтерський підходи до оцінки необоротних активів / С. М. Кафка // Облік і фінанси. – №1 (75). – 2017. – С. 33–40.
33. Кесарчук Г. С. Облік МШП: актуальні проблеми та шляхи вдосконалення / Г. С. Кесарчук, М. В. Машика // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2014. – Вип. 1. – С. 223–227.
34. Кім Ю. Г. Бухгалтерський та податковий облік: первинні документи та порядок їх заповнення : навч. посібник для вчз / Ю. Г. Кім ; М-во освіти і науки України. - К. : Центр учб. літ., 2014. - 600 с.
35. Кулик В. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку : монографія. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2014. 373 с.
36. Куцик П. О. Визначення економічної суті швидкозношуваних тамалоцінних необоротних предметів як передумова раціональної організації їх обліку і контролю / П. О. Куцик, Р. Р. Шумило // Економічний аналіз. – 2010. – №6. – С. 99–102.
37. Куцик П. О. Проблеми та перспективи розвитку бухгалтерської звітності [Текст] : монографія / М. В. Корягін, П. О. Куцик. – К. : Інтерсервіс, 2016. – 276с.
38. Ляшенко А. Придбано калькулятори за рахунок залишку минулого року: нюанси обліку / А. Ляшенко // Бухгалтерський облік. - № 11 (683), 12 березня 2018 р. URL: <https://balance.ua/files/global/2018-Budget-11-p19-22-UA.pdf>
39. Макаренко А.П. Удосконалення облікових реєстрів з метою своєчасного управління підприємством та контролю за його фінансовою безпекою / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова // Економічний вісник університету.

- Збірник наукових праць. – Вип. 22/1. – Переяслав-Хмельницький, 2014. – С. 85–94.
40. Максимова В.Ф. Облік у системі оподаткування: навч. посібник / В.Ф. Максимова, О.В. Артюх. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2013. – 267 с.
41. Малярчук І. І. Основні аспекти фінансового та податкового обліку малоцінних необоротних активів / І. І. Малярчук, З. М. Холод // Наукові записки Української академії друкарства. – 2015. – № 1. – С. 12–19.
42. Маренич Т.Г. Обґрунтована попередня облікова оцінка як невід’ємна складова облікової політики підприємства / Т.Г. Маренич // Проблеми економіки. – 2016. – № 2. – С. 179–183.
43. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 (МСБО 2). Запаси IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021
44. Мних Є.В. Економічний аналіз: Підручник.- Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 412 с.
45. Мочерний С.В. Економічна теорія: Посібник.- К.: Видавничий центр “Академія”, 2003. – 656 с.
46. Мулик Т.О. Облікова політика як інструмент управління оподаткуванням / Т.О. Мулик // Глобальні та національні проблеми економіки. Випуск 4. – 2015. – С. 1007–1112. URL: <http://global-national.in.ua/issue-4-2015/12-vipusk-4-berezen-2015-r/720-mulik-t-o-oblikova-politika-yakinstrument-upravlinnyopodatkuvannyam>.
47. Несходовський І.С. Інформаційні системи і технології фінансового контролю: навчальний посібник /І.С. Несходовський.-К.:КНТЕУ,2011.-231с.
48. Нужний Є.М. Інструментальні засоби електронного офісу. Навчальний посібник/ Є.М. Нужний, І.В. Клименко, О.О. Акімов. – К.: ЦУЛ, 2018. – 296 с.
49. Облік, аналіз, аудит, звітність та оподаткування в умовах глобалізації економіки: монографія / за ред. к.е.н., проф. Й.Я. Даньківа. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 300 с.

50. Облікова політика підприємства : навч. посібник для вчз / Ю. А. Верига [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Полтав. ун-т економіки і торгівлі. - К. : Центр учб. літ., 2015. - 312 с.
51. Ольховик О. Малоцінка буває різна, або МШП і МНМА / О. Ольховик // Податки та бухгалтерський облік, 2018/№ 61. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2018/july/issue-61/article-38256.html>
52. Осмятченко Л. М., Шевчук В. С. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник/ Л.М Осмятченко, В.С. Шевчук – Львів: Магнолія 2006, 2018. – 312 с. – (Вища освіта в Україні). – 196 с.
53. Осмятченко В.О. Бухгалтерський облік в умовах застосування інформаційних технологій : монографія / В.О. Осмятченко. – К. : КНЕУ, 2012.
54. Петрів О. І. Бухгалтерський та податковий аспекти обліку малоцінних необоротних матеріальних активів: основні відмінності та неузгодженості, проблеми обліку / О. І. Петрів // Науково-інформаційний вісник “Економіка”. – 2013. – №7. – С. 381–387.
55. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>
56. Податкові відносини суб’єктів підприємництва: управління та адміністрування : навч. посіб. / В. І. Аранчій, В. Д. Чумак, О. В. Безкровний, Т. Г. Мисник, О. О. Дорошенко. – Полтава : ПДАА, 2017. – 473 с.
57. Податковий кодекс України від 02.12. 2010 р. № 2755 – IV URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
58. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
59. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00/>
60. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>

61. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» від 31.12.1999 № 318 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06>
62. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996 – XIV: Закон України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
63. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів Мінфін України; Order, Recommendations on January 10, 2007 № 2 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0002201-07>
64. Сажинець С. Й. Актуальні питання розвитку системи обліку оборотних малоцінних та швидкозношуваних матеріальних активів на підприємстві / С. Й. Сажинець // Вісник Нац. ун-ту “Львів. політехніка”. – 2012. – №721. – С. 219–225.
65. Скоробогатова Н. Є. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Н. Є. Скоробогатова ; Нац. техн. ун -т України «КПІ ім. Ігоря Сікорського». – Київ : Політехніка, 2017. – 248 с.
66. Сопко В.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством: навч. посіб. / В.В. Сопко. — К., 2006. — 526 с.
67. Судин Ю. А. Облік гудвілу підприємств: теорія і практика / Ю. А. Судин // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – Вип. 4 (46). – Ужгород: ЛІРА, 2015. – С. 368–372
68. Сук Л.К. Фінансовий облік: навчальний посібник / Л.К. Сук, П.Л. Сук. — 3-є вид., переробл. і доповн. — К.: Знання, 2016. — 663 с.
69. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність : підручник / Н. М. Ткаченко. - 6- те вид., допов. і перероб. - К. : Алерта, 2013.- 981 с.
70. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник / М.Ф. Огійчук, В.Я. Плаксієнко, М.І. Беленкова та ін. / За ред. проф. М.Ф. Огійчука. — 6-те вид., перероб. і допов. — К.: Алерта. 2011. — 1042 с
71. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

72. Шара Є. Ю. Фінансовий облік I : навч. посібник / Є. Ю. Шара, І. Є. Соколовська-Гонтаренко ; Держ. фіскальна служба України, Нац. ун-т Держ. податкової служби України. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 336 с.
73. Штех А. А. Шляхи удосконалення бухгалтерського обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів / Штех А. А., Харченко Н. В. // ІНВЕСТИЦІЇ: ПРАКТИКА ТА ДОСВІД. – № 2, 2018 р. - С. 64-68.
74. Яковлев Ю.П. Контролінг на базі інформаційних технологій: навчальний посібник / Ю.П.Яковлев. – К.: Кондор, 2018. – 400 с.
75. 2019 Review of Fixed Asset Management Systems / ACCOUNTING & AUDIT <https://www.cpapracticeadvisor.com/accounting-audit/article/21088434/2019-review-of-fixed-asset-management-systems>

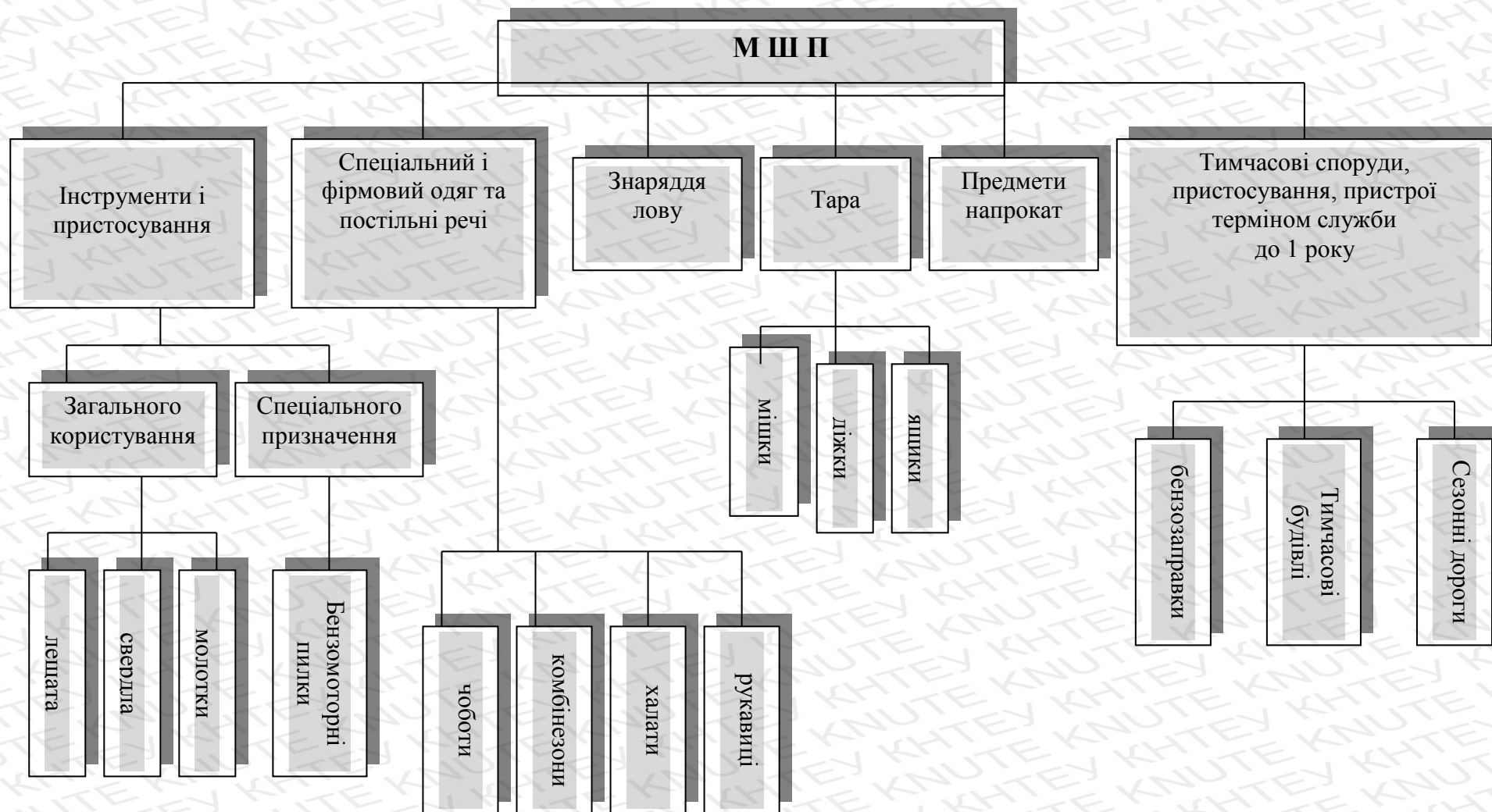

Рис.А.1. Класифікація малоцінних швидкозношуваних предметів

Джерело [складено автором на основі [41, 54]

Огляд нормативно-правової бази з обліку малоцінних швидкозношуваних предметів

№ пор	Нормативний документ	Основні положення	При розкритті яких питань в роботі доцільно використовувати
1	2	3	4
1.	Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [57]	Визначає платників податку, об'єкти оподаткування, порядок встановлення податкових ставок, характеристика видів податків і порядок їх сплати до бюджету і цільових фондів	Застосовуємо в питанні оподаткування малоцінних та швидкозношуваних предметів
2.	Про бухгалтерський облік і фінансову звітність від 16.07.99 №996 – XIV [62]	Закон відмічає правові основи регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності	Використовуємо під час загального вивчення сучасного стану бухгалтерського обліку в Україні
3.	Про господарські товариства: Закон України від 19.09.91р. № 877-12	Характеристика видам господарських товариств, права та обов'язки учасників, фонди, прибуток, облік і звітність даних товариств	Використовуємо в питанні характеристику даного підприємства: його діяльності, обраної фінансової політики
4.	Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань Мінфін України; Наказ, Положення від 02.09.2014 № 879	Документація суб'єктів внутрішнього контролю з питань контролю за раціональним використанням та збереженням МНМА та МШП	Використовуємо під час загального вивчення сучасного стану бухгалтерського обліку в Україні
5.	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 № 73 [58]	Первинні документи та реєстри обліку по рахунках, призначених для ведення бухгалтерського обліку МШП	Використовуємо під час загального вивчення сучасного стану бухгалтерського обліку в Україні
6.	П (С) БО 9 «Запаси» від 20.10.99 № 246 [60]	Положення (стандарт) визначає методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про МШП і розкриття їх у фінансовій звітності	Застосовуємо в питанні фінансового обліку МШП

Продовження дод. Б

1	2	3	4
8.	П (С) БО 16 «Витрати» від 31.12.1999 № 318 [61]	Визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності	Застосовуємо при розгляді бухгалтерського обліку МШП
9.	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [55]	Встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств	Застосовуємо при розгляді бухгалтерського обліку МШП

Джерело [складено автором на основі [55, 57, 58, 60, 61, 62]

Додаток В.1

Підприємство ДП «Укргеоінформ»
 Територія
 Організаційно-правова форма господарювання
 Вид економічної діяльності
 Адреса, телефон
 Одиниця виміру: тис.грн.

за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

БАЛАНС
(Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2014 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи		725	683
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001	1624	1733
накопичена амортизація	1002	899	1050
Незавершені капітальні інвестиції	1005	217	-
Основні засоби	1010	227689	252887
первісна вартість	1011	314718	329591
знос	1012	87029	76704
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	61118	36504
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	45519	55644
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	361685	372058
II. Оборотні активи		3396	3230
Запаси	1100		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	19887	14739
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	55664	3912
з бюджетом	1135	99	128
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	30478	23743
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	2277	1447
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	4589	9219
Усього за розділом II	1195	121030	64436
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	355	1058
Баланс	1300	483070	437552

Продовження дод. В.1

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал		134570	134570
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405	158749	134199
Додатковий капітал	1410	489	489
Резервний капітал	1415	241	241
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(68757)	(62680)
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	225292	206819
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	80532	74425
Інші довгострокові зобов'язання	1515	55492	37233
Довгострокові забезпечення	1520	280	23792
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	136304	135450
III. Поточні зобов'язання і забезпечення		59472	46485
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	1324	1324
товари, роботи, послуги	1615	41504	24002
розрахунками з бюджетом	1620	264	73
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	675	44
розрахунками з оплати праці	1630	321	565
Поточні забезпечення	1660	942	1880
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	1312	977
Усього за розділом III	1695	120609	94514
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	483070	437552

Додаток В.2

Підприємство ДП «Укргеоінформ»
 Територія
 Організаційно-правова форма господарювання
 Вид економічної діяльності
 Адреса, телефон
 Одиниця виміру: тис.грн.

за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

БАЛАНС
(Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2015 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи		683	629
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001	1733	1841
накопичена амортизація	1002	1050	1212
Незавершені капітальні інвестиції	1005	26340	937
Основні засоби	1010	252887	343203
первісна вартість	1011	329591	440637
знос	1012	76704	97434
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	36504	36546
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	55644	69063
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	372058	450378
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	3230	3385
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	14739	17862
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	3912	2983
з бюджетом	1135	128	252
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	23743	28306
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	1447	4919
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	9219	12332
Усього за розділом II	1195	64436	78185
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	1058	545
Баланс	1300	437552	529108

Продовження дод. В.2

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал		134570	134570
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405	134199	134199
Додатковий капітал	1410	489	489
Резервний капітал	1415	241	241
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(62680)	(59627)
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	206819	209872
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	74425	106453
Інші довгострокові зобов'язання	1515	23792	64316
Довгострокові забезпечення	1520	37233	15630
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	135450	186399
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	46485	67641
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	2592	5150
товари, роботи, послуги	1615	17549	22765
розрахунками з бюджетом	1620	73	59
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	44	697
розрахунками з оплати праці	1630	565	348
Поточні забезпечення	1660	24002	33262
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	1880	1312
Усього за розділом III	1695	94514	132558
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	437552	529108

Додаток В.3

Підприємство ДП «Укргеоінформ»
 Територія
 Організаційно-правова форма господарювання
 Вид економічної діяльності
 Адреса, телефон
 Одиниця виміру: тис.грн.

за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

БАЛАНС
(Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2016 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	629	635
первісна вартість	1001	1841	2042
накопичена амортизація	1002	1212	1407
Незавершені капітальні інвестиції	1005	937	-
Основні засоби	1010	343203	357806
первісна вартість	1011	440637	482299
знос	1012	97434	124493
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	36546	36546
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	69063	64723
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	450378	459710
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	11467	8452
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	17862	16678
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2983	2457
з бюджетом	1135	252	272
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	28306	19157
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	4983	8387
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	13750	8625
Усього за розділом II	1195	79603	64028
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	545	4151
Баланс	1300	530526	527889

Продовження дод. В.3

Пасив	Код рядка	8082	На кінець звітного періоду
1	2		4
I. Власний капітал		134570	134570
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405	129020	121609
Додатковий капітал	1410	489	489
Резервний капітал	1415	241	241
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(61624)	(60669)
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	202696	196240
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	106453	102172
Інші довгострокові зобов'язання	1515	79946	48363
Довгострокові забезпечення	1520	279	306
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	186678	150841
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			92013
Короткострокові кредити банків	1600	67641	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	5150	4489
товари, роботи, послуги	1615	22765	39977
розрахунками з бюджетом	1620	59	73
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	697	1225
розрахунками з оплати праці	1630	348	337
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	1312	977
Усього за розділом III	1695	141152	180808
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	530526	527889

Додаток В.4

Підприємство ДП «Укргеоінформ»
 Територія
 Організаційно-правова форма господарювання
 Вид економічної діяльності
 Адреса, телефон
 Одиниця виміру: тис.грн.

за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

БАЛАНС
(Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2017 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи		635	612
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001	2042	2230
накопичена амортизація	1002	1407	1618
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	167
Основні засоби	1010	357806	318550
первісна вартість	1011	482299	473779
знос	1012	124493	155229
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	36546	36546
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	64723	39639
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	459710	395514
II. Оборотні активи		8452	22618
Запаси	1100		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	16678	19879
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2457	6881
з бюджетом	1135	272	1597
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	19157	32156
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	8387	10138
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	8625	2055
Усього за розділом II	1195	64028	95324
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	4151	822
Баланс	1300	527889	491660

Продовження дод. В.4

Пасив	Код рядка	На кінець звітного періоду	
1	2	4	
I. Власний капітал		134570	234570
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405	121609	118466
Додатковий капітал	1410	489	489
Резервний капітал	1415	241	241
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(60669)	(183480)
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	196240	70286
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	102172	129975
Інші довгострокові зобов'язання	1515	48363	22312
Довгострокові забезпечення	1520	306	997
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	150841	153284
III. Поточні зобов'язання і забезпечення		92013	160075
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	4489	4309
товари, роботи, послуги	1615	39977	24859
розрахунками з бюджетом	1620	73	91
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	457	475
розрахунками з оплати праці	1630	337	408
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	977	48794
Усього за розділом III	1695	180808	268090
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	527889	491660

Додаток В.5

Підприємство ДП «Укргеоінформ»
 Територія
 Організаційно-правова форма господарювання
 Вид економічної діяльності
 Адреса, телефон
 Одиниця виміру: тис.грн.

за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

БАЛАНС
(Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи		612	625
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001	2230	2245
накопичена амортизація	1002	1618	1620
Незавершені капітальні інвестиції	1005	167	100
Основні засоби	1010	318550	307899
первісна вартість	1011	473779	475789
знос	1012	155229	167890
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	36546	30987
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	39639	41230
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	395514	380841
II. Оборотні активи		22618	25670
Запаси	1100		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	19879	15640
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	6881	5670
з бюджетом	1135	1597	2010
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	32156	31240
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	10138	7680
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	2055	1980
Усього за розділом II	1195	95324	87880
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	822	677
Баланс	1300	491660	469398

Продовження дод. В.5

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал		234570	234570
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405	118466	110987
Додатковий капітал	1410	489	450
Резервний капітал	1415	241	240
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(183480)	(190570)
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	70286	155717
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	129975	20760
Інші довгострокові зобов'язання	1515	22312	13450
Довгострокові забезпечення	1520	997	450
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	153284	34660
III. Поточні зобов'язання і забезпечення		160075	134560
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	4309	3450
товари, роботи, послуги	1615	24859	22340
розрахунками з бюджетом	1620	91	89
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	475	678
розрахунками з оплати праці	1630	408	670
Поточні забезпечення	1660		73674
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	48794	43560
Усього за розділом III	1695	268090	205347
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	491660	469398

Динаміка основних економічних показників фінансово-господарської діяльності

ДП «Укргеоінформ» за 2014-2018 рр.

тис. грн

Показники	2014	2015	2016	2017	2018	Відхилення							
						2015		2016		2017		2018	
						абс, тис.грн	відн. %	абс, тис.грн	відн. %	абс, тис.грн	відн. %	абс, тис.грн	відн. %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Активи													
Необоротні активи:	361685	372058	450378	459710	395514	10373	2,9	78320	21,1	9332	2,1	-64196	-14
в т.ч.: основні засоби	227689	252887	343203	357806	318550	25198	11	90316	35,7	14603	4,3	-39256	-11
довг. фін.інвестиц	61118	36504	36546	36546	36546	-24614	-40	42	0,12	0	0	0	0
довг. дебіт.заборгов.	45519	55644	69063	64723	39639	10125	22	13419	24,1	-4340	-6	-25084	-38,8
Оборотні активи:	121030	64436	79603	64028	95324	-56594	-47	15167	23,5	-15575	-20	31296	48,88
в т.ч.: запаси	7892	11248	11467	8452	22618	3356	43	219	1,95	-3015	-26	14166	167,6
дебіторська забор- гованість за товари,роботи, послуги	19887	14739	17862	16678	19879	-5148	-26	3123	21,2	-1184	-7	3201	19,19
інша поточна деб. заборгованість	30478	23743	28306	19157	32156	-6735	-22	4563	19,2	-9149	-32	12999	67,86
грошові кошти та їх еквіваленти	2537	1469	4983	8387	10138	-1068	-42	3514	239	3404	68	1751	20,88

Пасиви:													
Власний капітал	225292	206819	202696	197020	70286	-18473	-8,2	-4123	-2	-5676	-3	-126734	-64,3
в т.ч.: статутний капітал	134570	134570	134570	134570	134570	0	0	0	0	0	0	0	0
капітал у дооцінках	158749	134199	129020	121609	118466	-24550	-15	-5179	-3,9	-7411	-6	-3143	-2,58
Нерозпод. прибуток (збиток)	(68757)	(62680)	(61624)	(59889)	(183480)	6077	-8,8	1056	-1,7	1735	-3	-123591	206,4
Довгострокові зобов'язання	136304	134450	186678	150841	153284	-1854	-1,4	52228	38,8	-35837	-19	2443	1,62
в т.ч.: довг. кредити банків	80532	74425	106453	102172	129975	-6107	-7,6	32028	43	-4281	-4	27803	27,21
Поточні зобов'язання:	120609	94514	141152	180028	268090	-26095	-22	46638	49,3	38876	28	88062	48,92
в т.ч.: коротк. кредити	59472	46485	67641	92013	160075	-12987	-22	21156	45,5	24372	36	68062	73,97
кредит. заборгов. за товари, роботи, послуги	16054	17549	22765	39977	24859	1495	9,3	5216	29,7	17212	76	-15118	-37,8
кредит заборг. за авансами	41504	24002	41856	40381	27755	-17502	-42	17854	74,4	-1475	-4	-12626	-31,3
Баланс	483070	437552	530526	527889	491660	-45518	-9,4	92974	21,2	-2637	-0	-36229	-6,86

Динаміка основних показників рентабельності, фінансової стійкості та оборотності

ДП «Укргеоінформ» за 2014-2018 рр.

Показники	2014	2015	2016	2017	2018	Абсолютне відхилення			
						2015	2016	2017	2018
фінансової стійкості:									
коефіцієнт автономії	46,6	47,2	38,2	37,3	14,3	0,6	-9	-0,9	-23
коефіцієнт фінансової стійкості	88	90	61,8	59,5	16,7	2	-28	-2,3	-42,8
коефіцієнт фінансової залежності	214,4	211,56	261,73	267,9	699,5	-2,8	50,2	6,17	431,6
коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	53,1	58,7	56,9	45,6	36,4	5,6	-1,8	-11	-9,2
платоспроможності:									
коефіцієнт абсолютної ліквідності	2,1	1,5	3,5	4,66	3,78	-0,6	2	1,16	-0,88
коефіцієнт швидкої ліквідності	25,1	29,05	24	18,6	19,6	3,95	-5,1	-5,4	1
коефіцієнт поточної ліквідності	100,3	68,2	56	35,6	35,6	-32	-12	-20	0
оборотності:									
сукупних активів	0,77	0,75	0,45	0,58	0,73	-0	-0,3	0,13	0,15
оборотних активів	3,99	6,79	6,66	8,24	5,16	2,8	-0,1	1,58	-3,08
запасів	47	29,1	20,7	36,3	15,8	-18	-8,4	15,6	-20,5
власного капіталу	1,64	1,58	1,17	1,56	5,08	-0,1	-0,4	0,39	3,52

Додаток Е

Первинні документи з обліку малоцінних швидкозношуваних предметів

Типова форма	Назва документу	Призначення документу
1	2	3
МШ-1	Відомість на поповнення (вилучення) постійного запасу інструментів (пристроїв)	Складається підприємствами, які формують постійний обмінний фонд інструментів і пристосувань. На підставі даних відомості вносяться зміни до Карток складського обліку матеріалів (типова форма № М-12, затверджена Наказом № 193) інструментально-роздавального складу.
МШ-2	Картка обліку малоцінних швидкозношуваних предметів	Складається для обліку МШП, які видані працівникові в тривале користування (наприклад, інструмент). Для обліку виданих інструментів використовується також інструментальна марка
МШ-3	Замовлення на ремонт або заточування інструментів (пристроїв)	Складається при передачі інструментів (пристроїв) до іншого цеху для проведення дрібного ремонту і заточування. Типова форма № МШ-3 використовується на тих підприємствах, де заточування і ремонт інструментів проводяться в централізованому порядку
МШ-4	Акт вибуття малоцінних і швидкозношуваних предметів	Складається у разі поломки або втрати МШП. При пред'явленні працівником акта замість непридатного для використання інструменту йому видається придатний і факт видачі фіксується в картці обліку типової форми № МШ-2
МШ-5	Акт на списання інструментів (пристроїв) та обмін їх на придатні	Складається на підставі актів типової форми № МШ-4 у разі списання непридатних інструментів (пристосувань) та обміну їх на нові
МШ-6	Особова картка обліку спецодягу, спецвзуття та захисних засобів	Складається при видачі (згідно із затвердженими нормами) працівникам в індивідуальне користування спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту

Продовження дод. Е

1	2	3
МШ-6	Особова картка обліку спецодягу, спецвзуття та захисних засобів	Складається при видачі (згідно із затвердженими нормами) працівникам в індивідуальне користування спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту
МШ-7	Відомість обліку видачі (повернення) спецодягу, спецвзуття та захисних засобів	Складається для обліку МШП, які передаються працівником у прання, дезінфекцію, ремонт і на зберігання та при поверненні їх працівником
МШ-8	Акт на списання малоцінних і швидкозношуваних предметів	Складається для списання зношених, морально застарілих і непридатних для подальшого використання МШП з метою їх утилізації

Джерело [складено автором на основі [60, 64]

Рис.Ж.2.Схема документообороту з обліку малоцінних швидкозношуваних предметів на ДП «Укргеоінформ»

Джерело [складено автором на основі [60, 64, 69]

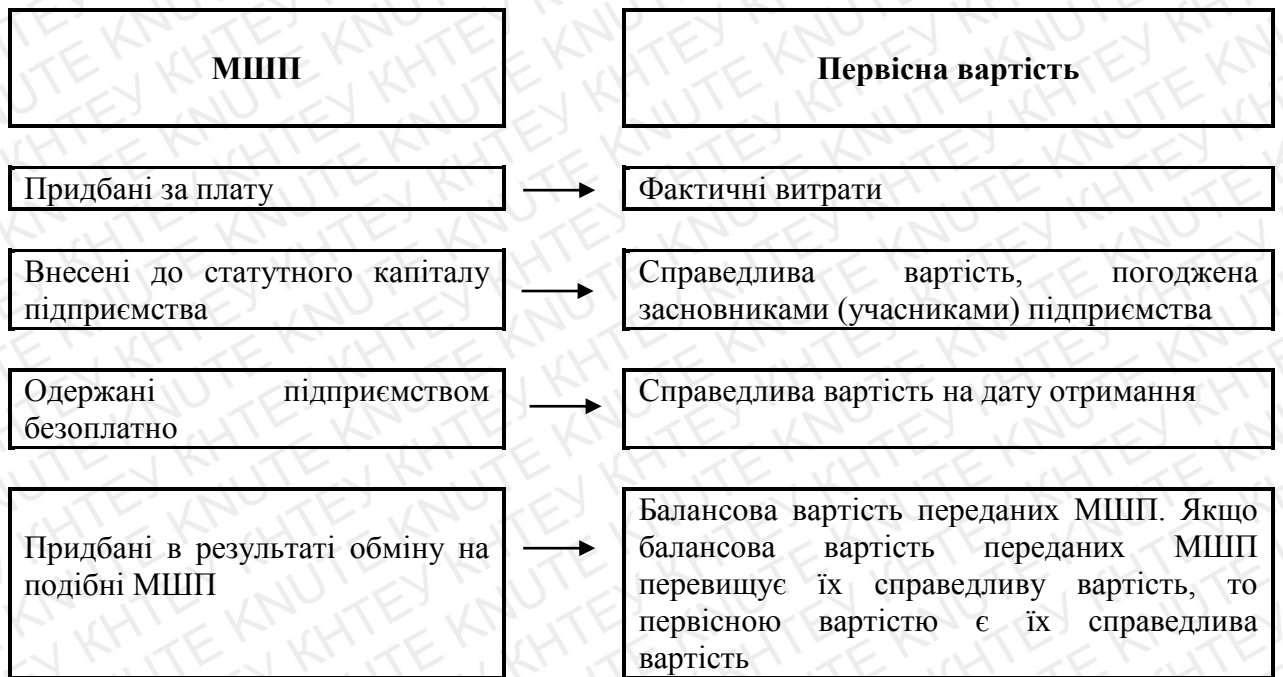

Рис.3.3. Визначення первісної вартості малоцінних швидкозношуваних предметів на ДП «Укргеоінформ»

Джерело [складено автором на основі [60, 64, 69]

Додаток II

Характеристика програмних продуктів обліку, аналізу і контролю МШП для ДП «Укргеоінформ»

Програмний продукт	Функціональні можливості та переваги
Project Expert	<ul style="list-style-type: none"> • передбачає проведення аналізу діяльності підрозділів компанії та оцінювати їх внесок у загальний результат; • проводити аналіз беззбитковості за кожним видом продукції в будь-який період плану; • розраховувати аналітичні фінансові таблиці з врахуванням фактичних даних; • проводити порівняльний аналіз різних варіантів проекту; • формувати консолідовані аналітичні таблиці тощо.
Audit Expert	<ul style="list-style-type: none"> • система дає змогу привести дані вітчизняної бухгалтерської звітності за різні періоди часу до єдиного вигляду; • програма орієнтована на аналітичні процедури аудиту, в розрізі лише фінансового аналізу; • на підставі даних бухгалтерських звітів формуються аналітичні форми звітності. Ці дані допомагають не тільки проаналізувати поточний фінансовий стан підприємства, але й оцінити динаміку його зміни, а також побудувати прогноз на найближчий період; • реалізовано можливість впровадження власних методик фінансового аналізу, можна знайти шляхи підвищення ефективності використання виробничих ресурсів, покращення показників матеріаломісткості; • система дає змогу використовувати для фінансового аналізу дані оборотно-сальдової відомості; • систематично проводити порівняльний фінансовий аналіз за даними компаній-конкурентів, лідерів галузі; • дає змогу переоцінити різні статті активів та пасивів балансу для проведення фінансового аналізу за реальними даними.
Експрес Аудит: ПРОФ 3.0	<ul style="list-style-type: none"> • можливість розроблення загального плану та програми аудиту; • здатність супроводжувати аудит від початкового етапу до кінцевого; • розподіл об'єктів аудиту за виконавцями; • створення робочої документації аудиту; • збирання, систематизація й обробка результатів аудиторської перевірки; • формування звітної документації за результатами аудиту; • зберігання результатів аудиторських перевірок; • можливість вивчення та оцінювання систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю економічних суб'єктів, що перевіряються.